პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოდის 1917-ის წლიდან | № 52 (11965) | ხუთშაბათი, 2 მარტი, 1961 წ. | ფასი 2 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაიხსნა ურალის სოფლის მეურნეობის მოწინავეთა თათბირი

სვერდლოვსკი, 1 მარტი. (საკდესი). დღეს აქ მუშაობა დაიწყო ურალის სოფლის მეურნეობის მოწინავეთა თათბირმა. თათბირში მონაწილეობს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ამხანაგი ნ. ს. ხრუშჩოვი.

თათბირი გახსნა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის რუსეთის სფსრ ბიუროს თავმჯდომარის მოადგილემ გ. ი. ვორონოვმა. თათბირი განიხილავს ურალის ოლქებსა და ავტონომიურ რესპუბლიკებში სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოების შემდგომი გადიდების საკითხს.

მოხსენება პირველმა გააკეთა სკკპ სვერდლოვსკის საოლქო კომიტეტის მდივანმა ა. პ. კირილენკომ.

ავამაღლოთ სოფლის მეურნეობის ხელმძღვანელობის დონე

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა

რუსეთის სფსრ არაშავნიადაგიანი ზონის სოფლის მეურნეობის მოწინავეთა თათბირზე ქალაქ მოსკოვში 1961 წლის 23 თებერვალს

დასაწყისი იხ. გაზეთ „კომუნისტში“ 1 მარტის ნომერში.

ამხანაგებო! არაშავნიადაგიანი ზონის ოლქები და ავტონომიური რესპუბლიკები ცოტას აწარმოებენ ხორცსა და რძეს. ეი მონაცემები კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ხორცის (დაკლული წონით) და რძის წარმოების შესახებ 1960 წელს 100 ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე გაანგარიშებით:

	(ცენტნერობით)	
	ხორცი	რძე
ბრიანსკის ოლქი	17	114
ვლადიმირის ოლქი	19	176
გორკის ოლქი	17	118
ივანოვოს ოლქი	17	161
კალინინის ოლქი	12	126
კალუგის ოლქი	16	181
კიროვის ოლქი	12	78
კოსტრომის ოლქი	16	142
მოსკოვის ოლქი	40	338
რიაზანის ოლქი	13	122
სმოლენსკის ოლქი	12	124
ტულის ოლქი	17	131
იაროსლავლის ოლქი	17	156
მარეთის ასსრ	14	84
ჩუვაშეთის ასსრ	18	92
სულ ზონაში საშუალოდ	16	135

როგორც ხედავთ, მოსკოვის ოლქში მაჩვენებლები მნიშვნელოვნად უფრო მაღალია, ვიდრე სხვა ოლქებში. მაგრამ აქ მეცხოველეობა ბევრ საბჭოთა მეურნეობაში ითარდება არა საკუთარი, არამედ სახელმწიფო საკვებით. თუ გამოვაკლებთ საკვებს, რასაც ოლქი სახელმწიფოსაგან იღებს, მაჩვენებლები უფრო დაბალი იქნება.

ზოგიერთ სხვა ოლქში ხორცისა და რძის მნიშვნელოვანი ნაწილი აწარმოეს, ისევე როგორც მოსკოვის ოლქში, არა საკუთარი საკვებით, არამედ სახელმწიფო საკვებით.

არაშავნიადაგიანი ზონის ბევრმა ოლქმა 1960 წელს შეამცირა რძის წარმოება და სახელმწიფოსათვის მიყიდვა.

ეს მონაცემები მოწმობენ, რომ დაბალია მეურნეობის გაძღოლის დონე, დაბალია კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელობის დონე.

მიწას უყაირათოდ იყენებენ. დააკვირდით, ამხანაგებო, ასეთ ციფრებს: 1960 წელს თქვენს ზონაში ეკავა: შვრიას — 2 მილიონ 500 ათასი ჰექტარი. ერთწლიან ბალახებს ეკავა 2 მილიონ 234 ათასი ჰექტარი, მრავალწლიან ბალახებს—2 მილიონ 836 ათასი ჰექტარი. შვრიასა და ბალახებს მთელი ნათესი ფართობის 42 პროცენტი ეჭირა. სუფთა ანეული იყო 2 მილიონ ჰექტარზე მეტი — მთელი ფართობის 11 პროცენტი.

ამავე დროს სიმინდზე, რომელიც უნდა გახდეს მთავარი კულტურა და ურომლისოდაც არ შეიძლება მეცხოველეობის აღმავლობა, ჯერ-ჯერობით მხოლოდ ლაპარაკობენ, დაპირებებს სჯერდებიან. მთელ ზონაში 1960 წელს დათესეს მხოლოდ დაახლოებით ერთი მილიონი ჰექტარი სიმინდი, ანუ ნათესი ფართობის 5 პროცენტი. ეს ორნახევარჯერ ნაკლებია იმაზე, ვიდრე შვრიას უჭირავს! მიწა ხალხის კუთვნილებაა, ამხანაგებო, უნდა შეწყდეს მიწის უყაირათოდ გამოყენება.

მინდა უფრო დაწვრილებით შევეხო არაშავნიადაგიანი ზონის ზოგიერთი ოლქის ნათესი ფართობების სტრუქტურის საკითხს.

ავიღოთ, მაგალითად, კოსტრომის ოლქი, სადაც ხუთი წელია პარტიის საოლქო კომიტეტის მდივნად მუშაობს ლ. ი. ფლორენტიევი, წარსულში მეცნიერი თანამშრომელი სასუქთა ინსტიტუტისა, მეცნიერებათა კანდიდატი. ეს ყველაზე ჩამორჩენილი ოლქი როდია. მაგრამ ნახეთ, როგორ იყენებენ მიწას ამ ოლქში.

მთელი ნათესი ფართობი — 680 ათასი ჰექტარი.

მარცვლეული კულტურები — 266 ათასი ჰექტარი, ანუ 39,1 პროცენტი, მათ შორის:

შვავი და ხორბალი	138 ათასი ჰექტარი, ანუ 20 პროცენტი
შვრია	110 ათასი ჰექტარი, ანუ 16 პროცენტი
ბალახები	256 ათასი ჰექტარი, ანუ 38 პროცენტი
სიმინდი	12 ათასი ჰექტარი, ანუ 1,8 პროცენტი
სართავი სელი	58 ათასი ჰექტარი, ანუ 9 პროცენტი
კარტოფილი	49 ათასი ჰექტარი, ანუ 7 პროცენტი.

როგორც ხედავთ, შვრიასა და ბალახებს უჭირავს მთელი ნათესი ფართობის 54 პროცენტი, სიმინდს კი — მხოლოდ 1,8 პროცენტი.

კარგი მეურნე ცდილობს რენტაბელურად გაუძღვეს თავის მეურნეობას და მოიყვანოს ის კულტურები, რომლებიც ყველაზე ხელსაყრელია. თუ ვიმსჯელებთ კოსტრომის ოლქის ნათესი ფართობების სტრუქტურის მიხედვით, გამოდის, რომ ყველაზე ხელსაყრელია ბალახები და შვრია, ხომ სწორედ ამ კულტურების ნათესებს უჭირავს მიწის მეტი ნაწილი. მაგრამ მართლაც ასეა საქმე? ფაქტები გვიჩვენებენ, რომ შვრიამ და ბალახებმა ყველაზე მცირე მოსავალი მოგვცა.

კოსტრომის ოლქში 1960 წელს იყო 90 ათასი ჰექტარი მოუთესავი ანეული, ანუ სახნავი ფართობის 12 პროცენტი.

ამრიგად, მთელი სახნავი ფართობის 66 პროცენტი ოლქში უაღრესად არაპროდუქტიულად არის გამოყენებული. კოსტრომის ოლქში რომ მიეღოთ თუნდაც 300 ცენტნერი ტაროიანი სიმინდი, ეს იქნებოდა ჰექტარზე 60 ცენტნერი შვრიის თანაბარი.

გთხოვთ დაიხსომოთ ეს ციფრები — 300 ცენტნერი ტაროიანი სიმინდი თანაბარია 60 ცენტნერი შვრიისა ჰექტარზე! რომელ სხვა კულტურას შეუძლია მოგცეთ იმდენი საკვები ერთეული, რამდენსაც სიმინდი იძლევა?

დღემდე კი სიმინდს ოლქში უჭირავს მხოლოდ 12 ათასი ჰექტარი, ესე იგი ცხრაჯერ უფრო ნაკლები, ვიდრე შვრიას. რა შემოსავალი ექნებათ კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს? ასეთი საკვები ბაზით შეუძლებელია განვავითაროთ მაღალპროდუქტიული მეცხოველეობა.

გასაკვირველი როდია, რომ კოსტრომის ოლქის კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები ას ჰექტარ მიწაზე გადაანგარიშებით აწარმოებენ: 16 ცენტნერ ხორცს (დაკლული წონით), 142 ცენტნერ რძეს. აი თქვენი შემოსავლიანობაც.

სარძეო მეცხოველეობის ოლქს (ასე უწოდებენ კოსტრომის ოლქს) კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ჰყავს მხოლოდ 6 სული ძროხა 100 ჰექტარ მიწაზე.

შეიძლება ვეურჩიოთ კოსტრომის ოლქის ხელმძღვანელებს ისწავლონ, თუ როგორ უნდა მეურნეობის მართვა, გორკის ოლქის კოლმეურნეობა „ნაპერწკლის“ თავმჯდომარე პავლე მიხეილის-ძე დიომინისაგან. ეს კოლმეურნეობა აიოვაში კი არა, კრასნოდარში კი არა, არამედ გორკის მიწაზეა, სწორედ ისეთსავე მიწაზე, როგორიც კოსტრომის მიწაა. სწორად ვამბობ თუ არა, ამხანაგებო? **(მქუხარე ტაში).**

პ. მ. დიომინი 65 წლისაა, მას შეეძლო საპატიოდ დაესვენა, გადასულიყო პენსიაზე, მაგრამ იგი მუშაობს და ამბობს, კიდევ ვიშრომებო. ამხ. დიომინი უპარტიოა, და ჩვენ ბევრი გვყავს ისეთი უპარტიოები, რომლებიც კარგად ასახელებენ ჩვენს სამშობლოს თავიანთი საწარმოო წარმატებებით! **(მქუხარე ტაში).**

კოსტრომის ოლქშიც არის კარგი მაგალითები. აქ გამოვიდა პ. ა. მალინინა. კოლმეურნეობამ, რომელსაც იგი ხელმძღვანელობს, 1960 წელს ას ჰექტარ მიწაზე აწარმოვა: 814 ცენტნერი რძე, 110 ცენტნერი ხორცი (დაკლული წონით), თვითეულ ძროხაზე მიიღო 5 ათასი კილოგრამი რძე. კოლმეურნეობაში ას ჰექტარ მიწაზე ჰყავთ 21 ძროხა!

კოლმეურნეობაში მიღებულია შემდეგი მოსავალი: მარცვლეულისა — 13,6 ცენტნერი ჰექტარზე, კარტოფილისა — 220 ცენტნერი ჰექტარზე, სასილოსე სიმინდისა — საშუალოდ 479 ცენტნერი ჰექტარზე, ხოლო 8,5 ჰექტარი ფართობის თვითეულ ჰექტარზე 880 ცენტნერი. ეს შესანიშნავი მაჩვენებლებია.

ამხ. მალინინას დიდი ხანია ვიცნობ. მახსოვს, ამ რვა წლის წინათ იგი მოვიდა ჩემთან მოსკოვის კომიტეტში სიმინდის თაობაზე სასაუბროდ. მოვიდა და მეუბნება: „ამხანაგო ხრუშჩოვ, თქვენ სულ აქებთ და აქებთ სიმინდს, მაგრამ როგორ მოვიყვანოთ? მე დავთესე, მაგრამ არაფერი გამოდის“. ვეკითხები, სიმინდი როგორ დათესეთ-მეთქი. მიპასუხა: ისევე დავთესეთ, როგორც მარცვლეულ კულტურებს ვთესავთ, მაგრამ მოსავალი მცირე მოვიდა, ტაროებიც არ გამოიღო. მაშინ მე ვუთხარი ამხ. მალინინას, რა თქმა უნდა, თუ თქვენ შვრიისავით დათესავთ სიმინდს, ტაროს ვერ მიიღებთ-მეთქი. სიმინდს უნდა ჰაერი, უნდა საჭირო ფართობი საკვებად, უნდა მისცე სასუქი, ესე იგი ის, რაც ყოველ კულტურას სჭირდება. აი მაშინ სიმინდი მიაღწევს არა ნახევარ მეტრ სიმაღლეს, როგორიც ის თქვენთან იზრდება, არამედ სამ მეტრს, და ტაროებსაც გამოიღებს.

ჩემთვის სასიამოვნოა, რომ ამხანაგი მალინინა გარდაიქმნა, შეისწავლა სიმინდი, ახლა მას საშუალოდ ჰექტარზე უკვე მოჰყავს 479 ცენტნერი სიმინდი, ცალკეულ ნაკვეთებზე კი — 880 ცენტნერი. მთელ კოსტრომის ოლქში კი სიმინდის საშუალო მოსავალი ჰექტარზე 144 ცენტნერია.

ამხ. ფლორენტიევ, თქვენ სწავლობთ ადამიანებისაგან, რომლებსაც უფრო მაღალი მაჩვენებლები აქვთ, და ეს გამოცდილება გადაგაქვთ სხვა კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში. ეს არის ოლქების, რაიონების, საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლმეურნეობების ხელმძღვანელთა და ყველა ხელმძღვანელის სიბრძნე. **(მქუხარე ტაში).**

კოლმეურნეობა „ხუთწლედში“, რომელსაც ა. ი. ევდოკიმოვა ხელმძღვანელობს, სიმინდის მოსავალი სასილოსედ მოიყვანეს 470 ცენტნერი ჰექტარზე, ხოლო 10 ჰექტარი ფართობის თვითეულ ჰექტარზე — 800 ცენტნერი. ესეც კოსტრომის ოლქშია!

აიღეთ და შეადარეთ მონაცემები: საშუალოდ ოლქში სასილოსე სიმინდი მიღებულია 144 ცენტნერი ჰექტარზე. ხოლო მოწინავეები ამ ოლქში იღებენ 470 და 800 ცენტნერსაც კი ჰექტარზე.

შეუძლიათ თქვან, ესენი ხომ მოწინავენი არიანო, დიახ, მაგრამ ეს მოწინავენი მუშაობენ ისეთსავე მიწებზე, როგორზეც სხვა კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები! თუ მეცნიერი აღმოჩენას აკეთებს, ის აღმოჩენას აკეთებს იმისათვის კი არა, რომ მარტო თვითონ ისარგებლოს ამ აღმოჩენით. იგი ამას აკეთებს საზოგადოებისათვის, კაცობრიობისათვის. როცა ჩვენი მოწინავეები გვიჩვენებენ უხვი მოსავლის ან მეცხოველეობის მაღალი პროდუქტიულობის მიღების შესაძლებლობათა უნარიანი გამოყენების მაგალითს, ისინი ხომ არ მალავენ თავიანთ წარმატებათა საიდუმლოებას.

ჩვენ, ორგანიზატორებმა, ხელმძღვანელებმა, აგრონომებმა, ზოოტექნიკოსებმა და მეცნიერებმა მოწინავე გამოცდილება უნდა შევისწავლოთ და ყველა კოლმეურნეობისა და საბჭოთა მეურნეობის კუთვნილება გავხადოთ იგი.

თუ ჩვენ ამას ვიზამთ, მაშინ ჩვენი ქვეყანა უფრო მდიდარი გახდება, ადამიანთა კეთილდღეობა უფრო გაუმჯობესდება. ხოლო თუ ჩვენ ერთი ადგილი ვტკეპნეთ და ვაწარმოეთ 16-17 ცენტნერი ხორცი და 160 ცენტნერი რძე 100 ჰექტარ სავარგულებზე, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების სიუხვე არ იქნება.

ავიღოთ არაშავნიადაგიანი ზონის მეორე ოლქის — სმოლენსკის ოლქის ნათესი ფართობების სტრუქტურა. 1960 წელს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში დაითესა: შვრია — 273 ათასი ჰექტარი, ანუ მთელი ნათესი ფართობის 20 პროცენტი, ერთწლიანი და მრავალწლიანი ბალახები — 381 ათასი ჰექტარი, ანუ მთელი ფართობის 27 პროცენტი. როგორც ხედავთ, შვრიამ და ბალახებმა მთელი ნათესი ფართობების თითქმის ნახევარი დიკავა.

იქნებ სმოლენსკის ოლქში შვრიის უხვ მოსავალს იღებენ, იქნებ შვრია და ბალახი ბევრ საკვებს იძლევა? არა, ეს ასე როდია. შვრიის მოსავალი ოლქში ბევრად ნაკლებია, ვიდრე სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავალი.

უნდა შევნიშნო, რომ 1953 წელს ოლქში დაითესა 174 ათასი ჰექტარი შვრია, ხოლო 1960 წელს — 273 ათასი ჰექტარი.

განა ეს მეურნეობის ხელმძღვანელობაა, განა ეს ჭკუაა, განა ეს ტალანტია? ასეთი გზით სიარული ნიშნავს ძირი გამოვუთხაროთ სოფლის მეურნეობას. როგორ არ გავიხსენო აქ საუბარი, რომელიც ერთხელ მჭონდა მოსკოვის ოლქის კოლმეურნეობის ერთ-ერთ თავმჯდომარესთან. მე ამაზე უკვე ვილაპარაკე და მინდა მოგაგონოთ თქვენს თათბირზე. კოლმეურნეობა, რომელზეც ლაპარაკია, ჩამორჩენილი მეურნეობა იყო. მე ვკითხე თავმჯდომარეს:

— რომელი კულტურა უფრო ხელსაყრელია თქვენს პირობებში?

იგი არც კი დაფიქრებულა, ისე მიპასუხა:

— შვრია.

— თქვენ რა, შვრიის ყველაზე უხვ მოსავალს იღებთ, — ვეკითხები თავმჯდომარეს.

— არა, — მიპასუხა მან,—მოსავალი ყველაზე მცირეა.

— მაშ რატომ მიგაჩნიათ შვრია ყველაზე ხელსაყრელ კულტურად?

თავმჯდომარემ ასეთი პასუხი მომცა:

— შვრია ადვილი ასაღებია.

დიახ, ამხანაგებო, მე არ ვაჭარბებ, სწორედ ასე მითხრა: ადვილი ასაღებიაო.

ამ, უკაცრავად პასუხია, ფილოსოფიაზე ხომ არ ამყარებენ მეურნეობის გაძღოლას სმოლენსკის, კოსტრომისა და სხვა ოლქების ხელმძღვანელები, რომელთაც შვრიის ესოდენ დიდი ხვედრითი წონა აქვთ ნათესებში და არავითარ შემოსავალს არ იღებენ მისგან. მართლაც შვრია შეიძლება ადვილად, სწრაფად აიღო და კიდევ მიუსწრო ხავერდის სეზონს სოჭში. **(გამოცოცხლება დარბაზში).**

მაგრამ როგორ გაუძღვებიან მეურნეობას კოლმეურნეობები, რომლებსაც ამ კულტურის მცირე მოსავალი აქვთ, ვინ აწარმოებს სოფლის მეურნეობის პროდუქტებს. იფიქრეთ ამაზე, ამხანაგებო კოსტრომისა და სმოლენსკის ოლქებიდან!

თუ შევხედავთ ნათესი ფართობების სტრუქტურას სმოლენსკის ოლქის ცალკეულ მეურნეობებში, როგორც იტყვიან, თვალთ დაგიბნელდება.

აი, მაგალითად, გუატსკის რაიონის აკატოვკის საბჭოთა მეურნეობა. მას აქვს 2.572 ჰექტარი სახნავი, სულ კი მეურნეობაში 9.387 ჰექტარი მიწაა. რით არის დაკავებული ეს მიწა? 1960 წელს დათესილი იყო საგაზაფხულო მარცვლეული — 1.059 ჰექტარი, მათ შორის: შვრია — 724 ჰექტარი, ანუ 67 პროცენტი, ერთწლიანი სათიბი ბალახი — 250 ჰექტარი, მრავალწლიანი ბალახი — 574 ჰექტარი, სასილოსე სიმინდი კი — მხოლოდ 270 ჰექტარი.

რა მოსავალი მოჰყავთ შვრიის ამ „რაინდებს“? ცოტა იმაზე უფრო მეტი, რასაც თესავენ.

ამხანაგებო, ასეთი მოსავლის დროს ის ხარჯებიც არ ანაზღაურდება, რაც წარმოებულია მიწის დამუშავებისას. შვრიის რამდენი თესლია საჭირო ერთი ჰექტარის მოსათესად?

ხმები. 1,5-2 ცენტნერი.

ერთნახევარი-ორი ცენტნერი შვრია უნდა დათესო, მიიღებ კი ცოტა უფრო მეტს. ეს დირექტორი რომ გასძღოლოდა წარმოებას საკუთარი მეურნეობის შემოსავლით, უკვე დიდიხანია გააჩანაგებდა მას. კაპიტალისტურ პირობებში, წარმოების საშუალებებზე კერძო საკუთრების პირობებში ასეთ მეურნეობას აუქციონზე გაპყიდიან, მისი მფლობელი კი უმუშევართა რიგებში აღმოჩნდება.

საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში, როგორც თქვენ იცით, მეურნეობას აუქციონზე არ ყიდიან, იმ კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს, რომლებიც გაჭირვებულ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ, სახელმწიფო ეხმარება. ამით სარგებლობს ზოგიერთი ხელმძღვანელი, რომელმაც დაკარგა პარტიისა და ხალხის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობა. როდემდის შეიძლება ვითმენდეთ ასეთ ხელმძღვანელებს. სმოლენსკის ოლქში კი ითმენენ და ალბათ პრემიებსაც იღებს აკატოვკის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი, აბა შეამოწმეთ. თუ ის მარცვლეულის მცირე მოსავალს იღებს, გეგმასაც მინიმალურს დაუწესებენ, რასაც იგი, რასაკვირველია, გადაჭარბებით შეასრულებს. ხოლო გეგმა თუ გადაჭარბებით შეასრულა, მაშასადამე, პრემიაც ეკუთვნის.

ასეთი ხელმძღვანელები არა მარტო უნდა ჩამოვაშოროთ მეურნეობის ხელმძღვანელობას, არამედ გავაგდოთ პარტიიდან, რადგანაც ისინი კი არ ასახელებენ ჩვენს პარტიასა და ქვეყანას, არამედ არცხვენენ ჩვენს ქვეყანას, არცხვენენ ჩვენს პარტიას, ამხანაგებო. ასეთი ადამიანების ადგილი არ არის დიადი სახელოვანი ლენინური პარტიის რიგებში! **(მქუხარე ტაში).**

საბჭოთა მეურნეობა სახელმწიფოს ერთ ფუთ მარცვალსაც არ აბარებს. სამაგიეროდ უკანასკნელი სამი წლის განმავლობაში სახელმწიფოსაგან მიიღო 75 ათასი ფუთი მარცვალი და სხვა კონცენტრირებული საკვები. სად იყო ოლქის ხელმძღვანელობა, რატომ უშვებს ასეთ ფაქტებს, შეუწყნარებელ უყაირათობას? მე ვიტყოდი, რომ ამისათვის პასუხისმგებლობა რუსეთის ფედერაციის ხელმძღვანელობასაც ეკისრება.

საბჭოთა მეურნეობაში არის დირექტორიც, აგრონომიც, აგრეთვე პარტიული ორგანიზაცია. რას აკეთებენ ისინი? ეკისრებათ თუ არა მათ პასუხისმგებლობა საბჭოთა მეურნეობის საქმეთა მდგომარეობისათვის? უნდა შევამოწმოთ, ამხანაგებო, და გამოვიტანოთ შესაბამისი დასკვნები აქედან, დასკვნები თავისთავად ჩნდება. რატომ უნდა გვყავდეს მეურნეობაში ასეთი ხელმძღვანელი? შესაძლოა იგი თავისთავად ლამაზია? როგორც ცნობილია, ზოგიერთ კაპიტალისტურ ქვეყანაში აწყობენ კონკურსებს და პრემიებს ანიჭებენ სილამაზისათვის.

მაგრამ ჩვენი სახელმწიფო სოციალისტური სახელმწიფოა. ჩვენ გვიყვარს სილამაზე და ვქმნით ყველაზე ლამაზ საზოგადოებას დედამიწაზე, მაგრამ დამოკიდებულება სილამაზისადმი ჩვენში სულ სხვაა, ვიდრე კაპიტალისტურ სამყაროში. ადამიანი ლამაზია თავისი სულით, თავისი ჭკუით, ჩვენი ამოცანების სიდიადის გაგებით, თავისი საქმეებით, თავისი აქტიური მონაწილეობით კომუნიზმის აშენებისათვის ბრძოლაში. აი რა ალამაზებს ადამიანს! **(მქუხარე ტაში).**

იმავე გუატსკის რაიონში, იმავე მიწაზე, ადამიანები გვიჩვენებენ შრომის შესანიშნავ ნიმუშებს, თუ შეიძლება ასე ითქვას, გვიჩვენებენ თავიანთი სულის სილამაზეს.

რადიშჩევის სახელობის კოლმეურნეობამ, სადაც თავმჯდომარე ი. ა. დენისენკოვია, 1960 წელს მოიყვანა სასილოსე სიმინდის მოსავალი 650 ცენტნერი ჰექტარზე. კოლმეურნეობამ ას ჰექტარ მიწაზე აწარმოვა: ხორცი (დაკლული წონით) — 49 ცენტნერი, რძე — 497 ცენტნერი, თვითეულ ძროხაზე მიღებულია 3.204 კილოგრამი რძე.

შევეხები აგრეთვე ნათესების სტრუქტურას მოსკოვის ოლქში. მე კარგად ვიცნობ ამ ოლქს, თვითონ ვმუშაობდი აქ პარტიის საოლქო კომიტეტის მდივნად. ასე რომ, ამხანაგო მოსკოველებო, დაგცნებთ. **(მხიარული გამოცოცხლება).** აი როგორია ნათესი ფართობების სტრუქტურა ამ ოლქში.

	დათესილი იყო (ათასობით ჰექტარი)	
	1953 წ.	1960 წ.
მარცვლეული კულტურები	518	298
წიწიბურა	32	2
კარტოფილი	207	168
ერთწლიანი ბალახები	63	224
მრავალწლიანი ბალახები	241	308
სასილოსე სიმინდი	—	71
სასილოსე მზესუმზირა	—	14

ამხანაგებო, მოსკოვის ოლქის ხელმძღვანელებო, ყურს რომ უგდებდეთ მოწინავე ადამიანებს, მოწინავე მეცნიერებს, გაწითლდებოდით იმისათვის, რომ დღემდე თესავთ მზესუმზირას სასილოსედ. სიმინდი იძლევა რამდენჯერმე მეტ საკვებ ერთეულს ჰექტარზე, ვიდრე მზესუმზირა. რატომ თესავთ მზესუმზირას? ჰკითხეთ ძროხას, რომელ საკვებს ამჯობინებს. **(გამოცოცხლება დარბაზში).** აბა აიღეთ და დაუყარეთ „წაბლა“ ძროხას მზესუმზირას სილოსი და სიმინდის სილოსი, იგი მყისვე უყრის კენჭს. თქვენ დაინახავთ, რომ ძროხა ხმას მისცემს სიმინდის სილოსს. იგი უწინარეს ყოვლისა სიმინდის სილოსს შეჭამს, შემდეგ კი, თუ ცოტას მისცემთ სიმინდის სილოსს, სხვა საკვებთან მივა. ასეთი ცდები უკვე ბევრჯერ მოუხდენიათ.

რა ცვლილებები მოხდა მოსკოვის ოლქის ნათესი ფართობების სტრუქტურაში? მარცვლეული კულტურების ნათესები შემცირდა 220 ათასი ჰექტარით, ანუ 42 პროცენტით; მინდვრებიდან მთლიანად განდევნეს წიწიბურა; 39 ათასი ჰექტარით შეამცირეს კარტოფილის ფართობი. სამაგიეროდ 161 ათასი ჰექტარით ანუ 1953 წელთან შედარებით ოთხჯერ გაადიდეს ერთწლიანი ბალახების ფართობები, მაშინ როცა ერთწლიანი ბალახების თივის მოსავლიანობა ჰექტარზე 9 ცენტნერია.

სასილოსე სიმინდის ნათესებმა მხოლოდ 71 ათასი ჰექტარი შეადგინა. ამავე დროს დაითესა 55 ათასი ჰექტარი სხვა სასილოსე კულტურები.

იქნებ მოსკოვის ოლქმა მკვეთრად გაადიდა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობა? ამას ვერ ვიტყვით. ოლქის კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს დაბალი მოსავალი მოჰყავთ, განსაკუთრებით შვრიისა, მრავალწლიანი და ერთწლიანი ბალახების თივისა.

ამ სტრუქტურას რომ გაეცნობი, იმ დასკვნამდე მიდიხარ, რომ მოსკოვის ოლქში ყველაფერია გაკეთებული, რათა კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს საკვები არა ჰქონდეთ.

ამხანაგებო! მე მოვიყვანე მონაცემები, თუ როგორია ნათესი ფართობების სტრუქტურა სამ ოლქში. ეს როდი ნიშნავს, რომ თქვენი ზონის სხვა ოლქებში საქმე უკეთ იყოს. თუ ავიღებთ ისეთ ოლქებს, როგორიც ბრიანსკის, კიროვის, იაროსლავლის ოლქებია, იქ მიწისადმი უყაირათო დამოკიდებულების კიდევ მეტი ფაქტია. ავიღოთ, მაგალითად, კიროვის ოლქი, შარშან მან დათესა 500 ათასამდე ჰექტარი შვრია, მოსავალი კი არაშავნიადაგიან ზონაში ყველაზე დაბალი მიიღო. იმავე კიროვის ოლქში მოუთესავ ანეულს 514 ათასი ჰექტარი ეჭირა.

ჩვენ, კომუნიზმის მშენებლებს, არ შეგვშვენის ერთ ადგილს ვტკეპნიდეთ, არ შეგვშვენის ჩვენს მიწებზე დაბალ მოსავალს ვიღებდეთ. ეს ჩვენი დონე როდია.

ასე რომ ვაწარმოოთ მეურნეობა, მაშინ მართლაც უნდა შემოვიღოთ ცხოველთა კვების ტულის მეთოდები — მოვჭრათ ხოლმე არყის ხეს ტოტები და ამ ტოტებისაგან პასტა დავამზადოთ პირუტყვისათვის. ეს ტულელთა ახალი წვლილია მეცხოველეობის საქმეში. მწერალი ლევ-

(გაგრძელება მე-2 გვერდზე)

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა

(გაგრძელება)

ყოვი რომ ცოცხალი ყოფილიყო, დაწერდა ახალ მოთხრობას, მაგრამ ახლა იმაზე კი არა, რომ ცაციამ რწყილი დაჭედა, არამედ იმაზე, თუ როგორ დაიჭედეს თავიანთი თავი ტულელმა ხელმძღვანელებმა, როცა კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები უსაკვებოდ დატოვეს. **(გამოცოცხლება დარბაზში).**

ერთხელ საბჭოთა კავშირის მარშალმა კ. ს. მოსკალენკომ მიამბო, რომ ასეთივე სურათი უნახავს სმოლენსკის ოლქის კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში: ხის ტოტებისაგან საკვებს ამზადებენო. როგორც ხედავთ, სმოლენსკელი ხელმძღვანელები ეცილებიან ტულელებს, ვის ეკუთვნის პირველობა ამ აღმოჩენაში.

ამხანაგებო, პირუტყვმა დიდი ხანია იცის ხის ტოტების გემო. გლეხი ყოველთვის, როცა საკვები არ ჰქონდა, ტოტებს აგროვებდა პირუტყვისათვის, ცხენი ნამჯას გლეჯდა სახურავიდან. მაგრამ ეს გაჭირვების შედეგი იყო, პირუტყვის საკვები არ გააჩნდათ. თქმა არ უნდა, გარკვეულ დროს მშიერი ძროხა არყისხის ტოტებისთვისაც მადლიერი იქნება, მით უფრო, თუ ამ ტოტებს დააქუცმაცებთ და პასტად გადააქცევთ. მაგრამ, ამხანაგებო, საბოლოო ანგარიშით ასეთი „კვების“ შედეგი ის იქნება, რაც ნათქვამია ცნობილ ზღაპარში: ალბათ გაგიგონიათ, რომ ერთმა ბოშამ განიზრახა ცხენი ისე გაეზვრთნა, რომ უჭმელად გაეძლო. არ აჭამა ერთ დღეს, არ აჭამა ორ დღეს. იფიქრა, პირუტყვი უჭმელობას მიეჩვიაო. ცხენმა კი უცებ ფეხები გაფშიკა. **(გამოცოცხლება დარბაზში, ტაში).**

ასე რომ, ამხანაგო ტულელებო და სმოლენსკელებო, შეიძლება თქვენი ცდები და თქვენი „აღმოჩენებიც“ ასევე დამთავრდეს. არ შეიძლება მეცხოველეობა ვაწარმოოთ არყისხის ტოტებით. თქვენ ხომ თავს ირცხვენთ ხალხის წინაშე, გინდათ რაღაც უცნაური აღმოჩენებით დაფაროთ ის, რომ უნარი არ შეგწევთ მოაწყოთ საკვების წარმოება. მაგრამ ამ „გამოგონებისათვის“ როდი გაჯილდოებენ, მხოლოდ თავს შეირცხვენთ საბჭოთა ადამიანების წინაშე.

საჭიროა ვაწარმოოთ საკვები, საჭიროა სამყოფად ვაძლიოთ საკვები პირუტყვს. ჩვენ შეგვიძლია ეს, და საუკეთესო კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები ამას კიდევაც აკეთებენ. თქვენ, ტულელებმა, უნდა ისწავლოთ თქვენი ოლქის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორის პ. ვ. ჩებუკინისაგან, თუ როგორ უნდა აწარმოოთ მეურნეობა და როგორ უნდა მოიყვანოთ ტულის მიწაზე ჩინებული მოსავალი. **(მჭუხარე ტაში).**

მოსკოვისა და სხვა ოლქების კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს რომ შვრიის ისეთი მოსავალი მოვყავდეთ, როგორიც 1951 და 1952 წლებში მე ვნახე აგრონომ ვალერი კონსტანტინეს-ძე კრუტიხოვსკის ჯიშთა გამოცდის ნაკვეთზე მოსკოვის ოლქის კოლმეურნეობა „კოლოსში“, მაშინ სხვაგვარი საუბარი გვექნებოდა. მახსოვს, „ორიოლის“ ჯიშის შვრიამ ამხ. კრუტიხოვსკის 40 ცენტნერი მისცა ჰექტარზე. აგრონომი კრუტიხოვსკი ხუთი წლის წინათ გარდაიცვალა, მაგრამ კარგი ხსოვნა დატოვა კოლმეურნეობაში.

აბა შეხედეთ, სხვადასხვა კულტურის რა მოსავალს იღებენ წლითიწლობით ჯიშთა გამოცდის ამ ნაკვეთზე. ჯიშთა გამოცდის ნაკვეთის გაგგეს ამხ. ა. კ. მიხალჩენკოს მოჰყავს შემდეგი მონაცემები:

მოსავლიანობა ცენტნერობით ჰექტარზე

წლების მიხედვით:

	1952	1955	1957	1960
საშემოდგომო ხორბალი	25,5	36	27,1	25,8
საგაზაფხულო ხორბალი	16,5	22,3	19,4	22
შვრია	34	27,3	36,5	21,2
მარცვლეული კულტურების საშუალო მოსავალი	25,3	31,9	28,6	23

ჯიშთა გამოცდის ნაკვეთზე კარტოფილის მოსავალი 1956 წელს შეადგენდა 312 ცენტნერს, 1957 წელს — 277 ცენტნერს, 1958 წელს — 281 ცენტნერს, 1959 წელს — 260 ცენტნერს, 1960 წელს — 405 ცენტნერს (პრიეკულის სააღრეო ჯიში).

სიმინდმა 1960 წელს მოგვცა შემდეგი

მოსავალი ჯიშების მიხედვით:

ვორონეჟული — 80	— 624 ცენტნერი ჰექტარზე
ბუკოვინური პიბრიდი—3	— 732 ცენტნერი ჰექტარზე
სტერლინგი	— 743 ცენტნერი ჰექტარზე
ოდესური — 10	— 882 ცენტნერი ჰექტარზე

საგულისხმოა, რომ „ვორონეჟული-80“ ჯიშის სიმინდმა და „ბუკოვინურმა-3“ ჰიბრიდმა, რომლებიც თითქმის არ ჩამორჩნენ მოსავლიანობის მიხედვით „სტერლინგისა“ და „ოდესური-10“ ჯიშებს, დიდი რაოდენობით მოგვცეს ჭყინტლი და ბაზი ტარო.

ჯიშთა გამოცდის ამავე ნაკვეთზე მრავალწლიანი ბალახის თივა 1960 წელს მიღებულია 60 ცენტნერი ჰექტარზე.

ეს ის მოსავალია, რომელიც შეიძლება მივიღოთ არაშავნიადაგიან ზონაში და რომელიც ჩვენ გვესაჭიროება.

მე უკვე ვთქვი, რომ თქვენს ზონაში მთავარი საკვები კულტურებია სიმინდი და შაქრის ჭარხალი.

რა თქმა უნდა, მარტო სიმინდი არ კმარა ყველა საჭიროების პირუტყვისა და ფრინველის უზრუნველსაყოფად საკვებით. სიმინდი ახლა ხმარდება უმთავრესად მსხვილფეხა რქიან პირუტყვს. სილოსს კარგად ჭამს ცხვარი. ახლა პრაქტიკით დამტკიცებულია, რომ სიმინდისაგან მიღებული პასტით შეიძლება ვკვებოთ ღორი და ფრინველიც კი, განსაკუთრებით წყლის ფრინველი — იხვი და ბატი. ეს ამცირებს კონცენტრატების ხარჯვას 40 პროცენტამდე, იმიტომ რომ ღორებისათვის რაციონში საჭიროა კონცენტრირებული საკვების დამატება.

მეცხოველეობისათვის გვესაჭიროება მარცვლეული. ბარტია სახავს ამოცანას გადიდდეს მარცვლეულის წარმოება. მარცვლეულის კარგი დამატებაა შაქრის ჭარხალი. მას შეუძლია შეცვალოს მარცვლეულის ნაწილი, ამიტომ შაქრის ჭარხალი ახლა აგრეთვე უნდა მივიღოთ მეცხოველეობის შესაიარაღებლად, დავუთმოთ მას ისეთივე ყურადღება, როგორც სიმინდს. მე მხედველობაში მაქვს არა მარტო შაქრის ჭარხალი, რომელიც განკუთვნილია ქარხნებისათვის, შაქრის წარმოებისათვის, არამედ აგრეთვე ჭარხალი ღორისა და სხვა პირუტყვის საკვებად.

უნდა განვავითაროთ ბარდის, ცერცველას, ტკბილი ხაწკოლის, სამყურის, იონჯისა და სხვა ძვირფასი კულტურების წარმოება.

ამა თუ იმ კულტურის ღირსების შეფასების დროს უნდა ვიხელმძღვანელოთ იმით, თუ როგორ ამაორთლებს იგი შრომის დანახარჯს, იძლევა თუ არა შესაძლებლობას ვაწარმოოთ მეურნეობა მაღალ დონეზე. ასეთი მიდგომისას, ეს კი ერთადერთი სწორი მიდგომაა, პირველ ადგილზე უნდა დავაყენოთ სიმინდი და შაქრის ჭარხალი.

მათ უნდა დაუმატოთ ბარდა, ცერცველა, ქერი.

კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში უნდა ვაწარმოოთ ცდები ანეულში ბარდის მოსაყვანად კვადრატულ ბუდობრივი წესით.

მე ძალიან მომეწონა ცდები, რომლებიც განახორციელეს ალტაის მხარის საბჭოთა მეურნეობებში. მათ შესახებ იუწყებოდა პრესა. იქ საკვებ პარკოსნებს თესავენ 70 X 70 სანტიმეტრ კვადრატულ-ბუდობრივი წესით, ესე იგი ისევე, როგორც სიმინდს, და ეწევიან მწკრივთაშორისების მექანიზებულ დამუშავებას ორი მიმართულებით. იქ ეს ძოთესილი ანეულია. სასილოსე მასის მოსავალმა შეადგინა 300 ცენტნერზე მეტი ჰექტარზე, პარკოსანთა მარცვლის მოსავალმა — 30 ცენტნერამდე ჰექტარზე, ხოლო პარკოსნების შემდეგ დათესილმა საგაზაფხულო ხორბალმა — 27 ცენტნერი ჰექტარზე.

თქვენ გესმით, ამხანაგებო, რომ საკვები პარკოსნები იგივე ცილაა, ეს ძვირფასი საკვებია. ჩვენ უნდა მოვიყვანოთ ეს კულტურა, შევისწავლოთ სიმინდისა და პარკოსნების ერთად თესვის შესაძლებლობა: ერთი მწკრივი სიმინდი, ხოლო მეორე მწკრივი პარკოსნები, ავიღოთ და დავასილოსოთ ისინი ერთად. კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები მიიღებენ დიდი საკვები ღირებულების სიმინდ-პარკოსნების სილოსს. თესვა და დამუშავება შეიძლება მექანიზებულად განხორციელდეს, ამასთან სამუშაოებს იგივე მანქანები ასრულებენ, რომლებსაც იყენებენ სიმინდის მოყვანაზე.

მომავალი, როგორც ჩანს, უაღრესად დიდი ღირსების საკვების მომზადების ამ ხერხს ეკუთვნის.

მოთესილი ანეულში კვადრატულ-ბუდობრივი წესით პარკოსნების მოყვანის ცდები განახორციელეს ყამირზე. მაგრამ მე მგონია, რომ თქვენს ზონაშიც შეიძლება იგივე გაკეთდეს.

სუფთა ანეული, ამხანაგებო, ჩვენში ხშირად გადაქცეულია სარეველების ბუდედ, პირუტყვის საძოვრად. პროდუქტიულად უნდა გამოვიყენოთ მიწა, დავთესოთ ეგრეთწოდებულ სუფთა ანეულზე ბარდა და სხვა კულტურები. ბარდა კარგად იზრდება და ეფინება. თუ ერთხელ-ორჯერ დავამუშავებთ მინდორს ორი მიმართულებით, გავაფხვიერებთ, შევქმნით ზრდია უკეთეს პირობებს, ბარდა სწრაფად გაიზრდება, დაფარავს ნიადაგს, შეინარჩუნებს ტენს. ბარდა სხვა კულტურებზე ადრე მწიფდება, ამიტომ ზოგიერთ რაიონში შეიძლება ავიღოთ ბარდა და, როგორც ამას ლენინის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ამხ. კოროტკოვი აკეთებს, ბარდის აღების შემდეგ დავთესოთ საშემოდგომო კულტურები.

ყურადღების ღირსია მეცნიერთა და პრაქტიკოსთა რეკომენდაციები ქაღალდის მრეწველობის ნარჩენებისა და სხვა ნარჩენებისაგან საკვები საფუარის მომზადების შესახებ. ზოგიერთი მეცნიერი ამტკიცებს, რომ შეიძლება გადამუშავდეს ჩალა და მისგან გაკეთდეს საფუარი, ამ საფუარით განოყიერდეს საკვები. საჭიროა სოფლის მეურნეობის სამინისტრო მოეთათბიროს მეცნიერებსა და პრაქტიკოსებს, რომლებიც ამ დარგში მუშაობენ. და მისცეს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს საჭირო რეკომენდაციები.

არაშავნიადაგიანი ზონა ჩვენი ქვეყნის წამყვანი რაიონია სელის წარმოებაში. უკანასკნელ რო წელიწადში სელის წარმოება მეტ წილ ოლქებში რამდენადმე შემცირდა. როგორც ჩანს, ირღვევა მესელეთა მატერიალური დაინტერესების პრინციპი. უნდა შევისწავლოთ ეს საქმე და აღვადგინოთ კოლმეურნეთა მატერიალური დაინტერესება სელის წარმოების გადიდებით.

უნდა განვახორციელოთ ღონისძიებანი სელის მოსავლიანობის გასაიდიდებლად. როგორც ჩანს, მხარი უნდა დავუჭიროთ წინადადებას, რომ კოლმეურნეობებს ჩაბარებული სელის თესლისათვის დაუბრუნდეთ კოპტონის ნაწილი. აქ ესწრება მთავრობის ყველა წევრი, ვფიქრობ, ისინი დათანხმდებიან მიიღონ გადაწყვეტილება ამ საკითხზე. მაგალითად, ფაქტიურად ჩაბარებული მზესუმზირასა და სელის თესლისაგან მიღებული კოპტონის 50 პროცენტი დაუბრუნდეს კოლმეურნეობებს. გეგმის გადამეტებით მიყიდული მზესუმზირასა და სელის თესლისათვის მთელი კოპტონი დაუბრუნდეს კოლმეურნეობებს. **(ტაში).** მაშინ ეს სტიმულს მისცემს ამ კულტურების ნათესების გაფართოებასა და მოსავლიანობის გადიდებას.

კოლმეურნეობები ამ კოპტონით გაზრდიან პირუტყვს, გაადიდებენ მის პროდუქტიულობას, მიიღებენ მეტ რძეს. ხორცს. საბოლოო ანგარიშით ამით მოიგებს კოლმეურნეობაც და სახელმწიფოც. ინტერესები ჩვენში ერთი აქვთ როგორც სახელმწიფოს, ისე კოლმეურნეობებს. მიზანი ერთი გვაქვს — განვამტკიცოთ ჩვენი სოციალისტური სახელმწიფო. შევქმნათ პროდუქტების სიუხვე ხალხისათვის, ვაშენოთ კომუნიზმი. **(ტაში).**

რამდენიმე სიტყვა ბოსტნეულზე. აქ გამოვიდა მოსკოვის ოლქის მებოსტნეობის სპეციალიზებული საბჭოთა მეურნეობის „ბოლშევიკის“ დირექტორი ა. ა. გოლცოვი. საბჭოთა მეურნეობამ 1.350 ჰექტარი ფართობის ყოველ ჰექტარზე მიიღო 400 ცენტნერი ბოსტნეული. ცენტნერი ბოსტნეულის თვითღირებულებამ 1 მანეთი და 38 კაპიკი შეადგინა, ხოლო საგვიანო კომბოსტოს ღირებულებამ — 50 კაპიკი ახალი ფულით.

ახლა, ამხ. გოლცოვ, თქვენ ღირსეული მეტოქეები გყავთ. აქ გამოვიდა ბრიანსკის ოლქის სევსკის რაიონის ულიანოვის სახელობის კოლმეურნეობის ბრიგადირი ა. ა. სინიკოვი. მან ჰექტარზე მიიღო 512 ცენტნერი ბოსტნეული და ცენტნერის თვითღირებულება შეადგენდა 2 მანეთსა და 9 კაპიკს ახალი ფულით.

საბჭოთა მეურნეობა „ბოლშევიკის“ მაგალითი და ბევრი სხვა მაგალითი გვიჩვენებს, რომ მოსკოვისა და სხვა დიდი ქალაქების გარშემო ბოსტნეულის სპეციალიზებული საბჭოთა მეურნეობების შექმნა კარგ შედეგებს იძლევა და საჭიროა უფრო ფართოდ გავავითაროთ ეს საქმე. ჩვენ უხვად უნდა გვქონდეს იაფი ბოსტნეული.

ამასთან საჭიროა გავადიდოთ კარტოფილის წარმოება. უნდა გავაუმჯობესოთ კარტოფილის მეთესლეობა, განვახორციელოთ მისი მოვლა-მოყვანის სრული მექანიზაცია. უკვე ახლა შეიძლება განხორციელდეს კარტოფილის თესვისა და დამუშავების სრული მექანიზაცია. კარტოფილსათესები კარგად მუშაობენ, ტრაქტორისტები ამუშავებენ კარტოფილის ნათესებს.

ათი წლის წინათ მოსკოვის ოლქის ერთ კოლმეურნეობაში, სადაც ხშირად მიხდებოდა ყოფნა, ვნახე კარტოფილსათესების მუშაობა, აგრეთვე მექანიზებული მწკრივთაშორისი დამუშავება. ეს იყო რამენსკოეს რაიონში. არ ვიცი არის თუ არა ამ თათბირზე ამხ. დუგინი, რომელიც იმ დროს კოლმეურნეობის თავმჯდომარე იყო. მაშინ მე ვნახე, რომ მანქანები კარგად მუშაობდნენ და კარტოფილის მოყვანაზე ნაკლები შრომა იხარჯებოდა.

მაგრამ კარტოფილის მოსავლის აღება — ყველაზე შრომატევადი სამუშაო — ჯერჯერობით არ არის მექანიზებული. ვუერთებ ჩემს ხმას იმათ, ვინც აქ გამოვიდა და სამეცნიერო დაწესებულებებს დაუსახა ამოცანა განახორციელონ კარტოფილის მოსავლის აღების მექანიზაცია. მაგრამ, ამხანაგებო, ეს საქმე მეტად ძნელია, მეცნიერებმა უკვე ბევრი ძალღონე მოახმარეს მის გადაჭრას, მაგრამ ჯერ ეს არ მოხერხდა. მე მინახავს ბევრი უცხოური კარტოფილსათხრელი კომბაინი. უნდა ითქვას, რომ ისინი ისეთივე არასრულყოფილია, როგორც ჩვენი კომბაინი. დე კონსტრუქტორებმა განაგრძონ მუშაობა. ჩვენ ძალიან მადლობელი ვიქნებით, თუ ისინი ამ პრობლემას გადაჭრიან.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს კარტოფილის შერჩევას. წვრილი კარტოფილი უნდა გამოვიყენოთ ტექნიკური გადამუშავებისათვის — სახამებლად, აგრეთვე პირუტყვის საკვებად, ხოლო სასურსათოდ უნდა შევარჩიოთ დიდი და კარგი ხარისხის კარტოფილი. უნდა მივაღწიოთ იმას, რომ კარტოფილი, რომელიც მაღაზიებში მიდის, იყოს უკეთესი ხარისხისა, ვიდრე კარტოფილი, რომელიც ბაზარში იყიდება.

ნება მიბოძეთ მოკლედ შევეხო ჰექტარობრივ პრინციპს. უკრაინაში კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეები მეკითხებოდნენ: ხომ არ შეიძლება დაგუბრუნდეთ სახელმწიფოსათვის მარცვლეულისა და სხვა პროდუქტების მიყიდვის ჰექტარობრივ პრინციპსო. მე ვუპასუხე და ახლაც მინდა გავიმეორო. ჰექტარობრივი პრინციპი წარმოიშვა გარკვეულ პირობებში, როცა კოლმეურნეობები პროდუქტებს აბარებდნენ გადასახადების სახით, ახლა სხვა პირობებია. სავალდებულო ჩაბარების ნაცვლად შემოვიღეთ პროდუქტების შესყიდვა, ამიტომ არ შეიძლება დაგუბრუნდეთ ჰექტარობრივ პრინციპს.

ამასთან საჭიროა შევქმნათ რაღაც ისეთი პირობები, რომ ადგილობრივი ხელმძღვანელები არ აიძულებდნენ მოწინავე კოლმეურნეობებს შეასრულონ მარცვლეულის გაყიდვის ორი-სამი გეგმა. ახლა მოწინავე კოლმეურნეობები არც თუ იშვიათად იძულებული არიან გაყიდონ მარცვლეული იმ კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მაგივრ, რომლებიც ვერ ასრულებენ თავიანთ გეგმებს.

ამიტომ სწორად აყენებს საკითხს ზოგიერთი ამხანაგი, რომ მთავრობამ სპეციალური განკარგულებით დაიცვას მოწინავე კოლმეურნეობანი, რომ მათ შეეძლოთ ყოველმხრივ განავითარონ თავიანთი მეურნეობა, მოიყვანონ მარცვლეული, მიჰყიდონ სახელმწიფოს იმ ოდენობა, რამდენადაც ეს ადგილობრივ ხელმძღვანელებისგან — ტაში — ფონდები მეცხოველეობის განვითარებისა[illegible]

ასეთი წესი, როგორც ამხ. ნ. ს. ხრუშჩოვმა [illegible] მარტო კოლმეურნეობებისათვის, არამედ საბჭოთა მეურნეობებისთვისაც. ზოგჯერ ოლქისა და რაიონის ხელმძღვანელები აიძულებენ საბჭოთა მეურნეობებს დასცალონ თავიანთი ბეღლები და უსაკვებოდ დატოვონ პირუტყვი. ეს თვითნებობაა. უნდა აღიკვეთოს ასეთი პრაქტიკა, რათა თვითეულ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში შეიქმნას წარმოების ნორმალურად გაძღოლის პირობები. **(ტაში).**

მარცვლეულისა და სხვა პროდუქტების გაყიდვის გეგმების შესრულება რომ უზრუნველყონ, რაიონების ხელმძღვანელები უნდა მუშაობდნენ ყველა კოლმეურნეობასთან, ყველა საბჭოთა მეურნეობასთან, ზრუნავდნენ იმისათვის, რომ მოწინავე კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების გამოცდილება რაიონის ყველა მეურნეობაში გავრცელდეს. მაშინ წარმატებით შესრულდება რაიონის ვალდებულებანი, მაშინ არ მოუხდებათ მარცვლეულის ზეგეგმითი გაყიდვა დააკისრონ მოწინავე კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს.

მთავარი მიმართულება არაშავნიადაგიანი ზონის სოფლის მეურნეობის განვითარებაში

ამხანაგებო! მინდა ზოგიერთი მოსაზრება გამოვთქვა მთავარი მიმართულების შესახებ არაშავნიადაგიანი ზონის სოფლის მეურნეობის განვითარებაში.

რა არის მთავარი არაშავნიადაგიანი ზონის მეურნეობებისათვის, საბჭოთა მეურნეობების მუშებისათვის, კოლმეურნეებისათვის, აგრონომების, ზოოტექნიკოსების, კომუნისტებისა და კომკავშირელებისათვის?

ყველაზე მთავარია შეიგნონ თავიანთი შესაძლებლობანი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების წარმოების გადიდებისათვის ბრძოლაში. სამწუხაროდ, ბევრ მუშაკს მცდარი წარმოდგენა აქვს, თითქოს არაშავნიადაგიანი მიწები ყველაზე ღარიბი მიწებია და რომ ამიტომ ამ ზონის მეურნეობათა შესაძლებლობანი შეზღუდულია. ძველთაგანვე ასე იყო მიღებული, რომ ყველაზე ღარიბად ითვლებოდნენ კალუგის, ორიოლის, სმოლენსკის გლეხები, ჩუვაშეთის, მორდოვეთისა და ყოფილი მეფის რუსეთის სხვა ცენტრალური რაიონების გლეხები.

ყველა ამ ადამიანს მე შეეხვედრივარ, როცა ვცხოვრობდი და ვმუშაობდი მაღაროში. ვინ იყვნენ მემახტეები? კალუგელი, ბრიანსკელი, სმოლენსკელი გლეხები, მორდველები და ჩუვაშები, ყაზანელი თათრები. კაცს არ შეეძლო ოჯახის გამოკვება და სოფლიდან მიდიოდა მაღაროში, ქალაქში, გაურბოდა შიმშილს, სიკვდილს. ამ რაიონების გლეხთა სიღარიბე წარსულში წარმოიშვა არა ჰავისა და აქაური მიწების ნიადაგის პირობების შედეგად, არამედ სოციალური წყობილების შედეგად, მემამულეებისა და კაპიტალისტების მიერ გლეხების ძარცვის შედეგად.

სად იყო ყველაზე მეტი მემამულე? ამ მიწებზე. აქ მემამულეებს ხელში ჰქონდათ ჩაგდებული საუკეთესო მიწები.

ახლა ჩვენში არ არის სოციალური პირობები, რომლებიც სიღარიბეს წარმოშობენ. ახლა ყველაფერი დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ შრომობენ ადამიანები, როგორ უძღვებიან ხელმძღვანელები მეურნეობას. საჭიროა ხელი ავიღოთ ძველ წარმოდგენებზე და სწორად შევიგნოთ, თუ რა გზით უნდა განვითარდეს არაშავნიადაგიანი ზოლის სოფლის მეურნეობა თანამედროვე პირობებში.

ხოლო ეს გზა რომ სწორად განვსაზღვროთ, საჭიროა უწინარეს ყოვლისა ავირჩიოთ ის კულტურები, რომლებიც ჩვენს პირობებში უხვმოსავლიანი და ყველაზე ხელსაყრელია, განვსაზღვროთ საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლმეურნეობების მეურნეობის განვითარების მთავარი მიმართულება.

მტკიცედ შეიძლება ითქვას, რომ მთავარი მიმართულება მეურნეობის განვითარებაში, მთავარი დარგი თქვენი ზონისათვის სარძეო მეცხოველეობა და მეღორეობაა. აქ მეტად ხელშემწყობი პირობებია მეფრინველეობის, განსაკუთრებით წყლის ფრინველის განვითარებისთვისაც, რამდენადაც თქვენს რაიონებში ბევრია ტბა და მდელო. არაშავნიადაგიანი ზონის რაიონებში რომანოვიული ცხვრის მოშენების დიდი გამოცდილებაა. ასეთი ჯიშის ცხვარი კარგ საქურქე ტყავსა და ხორცს იძლევა. უნდა გააფართოოთ მეცხვარეობა თქვენს ზონაში.

ამ ზონას კარგი პირობები აქვს ისეთი ტექნიკური კულტურების მოყვანისათვის, როგორიც არის სელი და კანაფი, რომლებიც ესაჭიროება ჩვენს მეურნეობას იმისათვის, რომ უზრუნველვყოთ ნედლეულით საფეიქრო ფაბრიკები, ამ კულტურების მოყვანა კარგ შემოსავალს აძლევს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს.

როცა თქვენი ზონის სოფლის მეურნეობის განვითარების მთავარ მიმართულებაზე ვლაპარაკობ, მე ვეყრდნობი არა ლიტონ მსჯელობას, არამედ უცილობელ ფაქტებს, თქვენი რაიონების მეურნეობათა გამოცდილებას, რომლებსაც შესანიშნავი წარმატებები აქვთ სარძეო მეცხოველეობისა და მეღორეობის განვითარებაში. აქ გამოვიდნენ ბევრი კოლმეურნე და საბჭოთა მეურნეობების მუშები, მათ გაგვიზიარეს თავიანთი გამოცდილება, ილაპარაკეს დიდ წარმატებებზე.

უკანასკნელ ხანს არაშავნიადაგიან ზონაში, ისევე როგორც სხვა რაიონებში, დაისახა ახალი დიდი შესაძლებლობანი მეცხოველეობის მტკიცე საკვები ბაზის შექმნისათვის.

სულ ხუთი-შვიდი წლის წინათ, როცა ჩვენ ვიწყებდით ბრძოლას სიმინდის დანერგვისათვის, ზოგს ჩუმჩუმად ეცინებოდა, ზოგი კი გაოცებული იყო. და ვერ წარმოედგინა, რომ სიმინდს შეიძლება ასეთი მნიშვნელობა ჰქონდეს ამ ზონაში. ახლა ბევრი მეურნეობისა და რაიონის გამოცდილებამ უკვე დაამტკიცა, რომ არაშავნიადაგიანი ზოლის მიწებზე მოჰყავთ არა თუ 500, არამედ 700, 1000 და 1200 ცენტნერი ტაროიანი სიმინდის შწვანე მასა ჰექტარზე.

მაგრამ რას ნიშნავს, მაგალითად, მოვიყვანოთ 500 ცენტნერი სიმინდი ჰექტარზე? ეს იმას ნიშნავს, რომ ერთი ჰექტარი სიმინდის ნათესი იძლევა მოსავალს, რომელიც უდრის 100 ცენტნერ შვრიას. ეს არის სიმინდის მოსავალი, რომელიც შესაძლებლობას იძლევა ჰექტარზე მივიღოთ 80 ცენტნერი რძე, ან 3,5 ცენტნერი კარაქი, ან 16 ცენტნერი ძროხის ხორცი ცოცხალი წონით (8 ცენტნერი დაკლული წონით).

უკრაინისა და ჩრდილოეთ კავკასიის მიწებს დიდი ხანია კარგი და დამსახურებული სახელი აქვთ, როგორც ყველაზე მდიდარ მიწებს. ეს სწორია. რა თქმა უნდა, იქ მიწები უკეთესია.

არაშავნიადაგიან ზოლში ნიადაგი ნაკლებ ნაყოფიერია. მაგრამ კარგად თუ დავამუშავებთ ამ ნიადაგს, გავაპატიებთ, გამოვიყენებთ თანამედროვე ტექნიკას, აქაც შეიძლება მოვიყვანოთ სასოფლო-სამეურნეო კულტურების კარგი მოსავალი. ამას მოწმობს თქვენი ზონის მეურნეობათა ბევრი მოწინავის გამოცდილება.

ამხანაგებო! შეიძლება მთელი პასუხისმგებლობით განვაცხადოთ, რომ თქვენი ზონის კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს შეუძლიათ გაბედულად შეეჯიბრონ უკრაინის კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს. შეიძლება მოვიყვანოთ ასეთი შედარება. უკრაინელები ხერსონის, ნიკოლაევის, ყირიმის, ოდესისა და გვალვიანი ზონის, ანუ ნაკლებტენიანი ზონის სხვა ოლქებს, და იმ ზონის ოლქებს, სადაც ხორშაკი იცის, უსახავენ ამოცანას მოიყვანონ 250-300 ცენტნერი სასილოსე მასა ჰექტარზე. აქ, თქვენს არაშავნიადაგიან ზონაში, მაგალითად, მოსკოვის ოლქის რაიონებში კისრულობენ ვალდებულებებს მოიყვანონ 410 ცენტნერი სასილოსე სიმინდი ჰექტარზე. მაგრამ ვალდებულება — მოიყვანონ 410 ცენტნერი სიმინდი ჰექტარზე მოსკოვის ოლქში — თქვენი ზონის ნიადაგისა და ჰავის პირობების სწორი შეფასების შედეგი როდია. ასეთი ვალდებულება იმას მოწმობს, რომ აქ ჯერ კიდევ ვერ აითვისეს მთლიანად სიმინდი, ვერ შეაფასეს მისი შესაძლებლობანი.

თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ სიმინდი არის არა მარტო ისეთი კულტურა, რომელიც იძლევა ხმელ მარცვალს, არამედ ისეთი კულტურაც, რომელიც იძლევა მწვანე მასას და ჭყინტლ და ბაზ ტაროს, თქვენ განსაკუთრებული შესაძლებლობანი გაქვთ. მთელ არაშავნიადაგიან ზონაში სიმინდი კარგად ხარობს, მოდის, რასაც ადასტურებს ბევრი მეურნეობის გამოცდილება. რუსეთის ფედერაციის ცენტრალური ოლქების მოწინავე კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს სასილოსე სიმინდის უფრო დიდი მოსავალი მოჰყავთ, ვიდრე აიოვის ფერმერთა მეურნეობებს.

ზოგიერთმა შეიძლება თქვას, ხრუშჩოვი ცალკეულ მეურნეობებს, ცალკეულ მოწინავეებს იღებს და მათს მაჩვენებლებს მთელ არაშავნიადაგიან ზონაზე ავრცელებსო. მაშ როგორ გინდათ, ამხანაგებო, რაიონებისა და ოლქების ხელმძღვანელებო? გინდათ უყუროთ სოფლის მეურნეობის მოწინავეებს როგორც საჩვენებელ ნიმუშს, რომლითაც შეიძლება თავი მოგწონდეთ, მოხვიდეთ თათბირზე, თქვათ: აი რა ჭკვიანები ვართ, აი რა რეკორდებია ჩვენს ოლქში, ჩვენს რაიონშიო. ხოლო წარმოთქმული სიტყვის შემდეგ დაივიწყოთ რაიონის საუკეთესო ადამიანთა მიღწევები.

არა, ამხანაგებო, ასე არ შეიძლება. ჩვენ, კომუნისტებს, სხვა პრინციპი გვაქვს: თუ ერთმა მიაღწია მაღალ მაჩვენებლებს, მაშასადამე, ამის მიღწევა სხვებსაც შეუძლიათ. საჭიროა მხოლოდ ვასწავლოთ სხვებს, ესე იგი ვასწავლოთ ათობით, ასობით, ათასობით ადამიანს შრომის მოწინავე მეთოდები. გავგზავნოთ ჩამორჩენილ და საშუალო მეურნეობებში კულტურული, განათლებული ადამიანები, რომლებსაც სიძნელეებისა არ ეშინიათ. ასეთი ადამიანები კი ჩვენ გვყავს. ისინი ბევრნი არიან თქვენს ოლქებშიც. **(მჭუხარე ტაში).**

თქვენი ოლქები, როგორც წესი, სამრეწველო ოლქებია. რამდენია აქ კომუნისტი და კომკავშირელი, ნამდვილი კომუნისტი-ლენინელი, რომლებიც პარტიულ ბილეთს ატარებენ პირადი კარიერისათვის კი არა, არამედ იმიტომ, რომ მათი ცხოვრება დაკავშირებულია ჩვენი პარტიის მოძღვრებასთან და პრაქტიკულ საქმიანობასთან. ეს კომუნისტთა და კომკავშირელთა დიდი არმიაა. ესენი არიან ადამიანები, რომლებიც მზად არიან სიცოცხლე შესწირონ ლენინის დიად საქმეს, და ისინი სწირავდნენ სიცოცხლეს კომუნიზმის მტრების წინააღმდეგ ბრძოლაში. **(მჭუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

აქ გამოვიდა ტულის ოლქის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი ამხ. ჩებუკინი. იგი პარტიის წევრია 1918 წლიდან და რამდენი წელია შრომობს ჩვენი სამშობლოს საკეთილდღეოდ! პარტია ამაყობს ასეთი ადამიანებით. ჩვენ მილიონობით გვყავს ისინი, საჭიროა მხოლოდ უნარიანად შევარჩიოთ და წამოვაყენოთ სათანადო პოსტებზე, და ისინი სასწაულებს გვიჩვენებენ კომუნიზმის აშენებისათვის ბრძოლაში. **(ტაში).**

ამხანაგებო! აქ ესწრებიან საკავშირო აღკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივნები, კომკავშირის საოლქო კომიტეტების მდივნები. მოდით ახალგაზრდობის ძალებს ჩავაბათ საერთო-სახალხო ბრძოლაში სოფლის მეურნეობის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ამოცანების გადაჭრისათვის, სიძნელეთა გადალახვისათვის. იმ წლებში, როცა მუშათა კლასი ირაზმებოდა ცარიზმის წინააღმდეგ საბრძოლველად, მუშათა სიმღერაში ნათქვამი იყო: „ჩვენს ლაშქარს არ ეშინია მეფეთა მოჩვენებითი ძალისა...“

მაშ განა კომუნისტურ, კომკავშირულ, საბჭოთა ლაშქარს უნდა ეშინოდეს ისეთი მძლავრი კულტურების ათვისების სიძნელეებისა, როგორიც არის სიმინდი და შაქრის ჭარხალი, რომლებიც პირდაპირ გადატრიალებას მოახდენენ მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოებაში. **(ტაში).**

ამხანაგებო! მე უკვე ვთქვი, რომ თქვენი ზონის მოწინავე კოლმეურნეობები სასილოსე სიმინდის მეტ მოსავალს იღებენ, ვიდრე აიოვის ფერმერები.

რა

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა

(გაგრძელება)

...ის ჩვენი სოციალისტური სისტემა შესაძლებლობას ...ვაძლევს უკეთ გამოვიყენოთ მიწა და ტექნიკა, რაც ...აქმის უნარიანი დაყენების დროს უკეთეს შედეგებსაც ...ოგვცემს.

...როცა ეს ჩემი გამოსვლა გამოქვეყნდება, ზოგი ამე-...ოკელი გაოცდება. იქ შეიძლება იფიქრონ: „აიოვა ამე-...იკის შეერთებული შტატების მარგალიტია, ხრუშჩოვს ...ი უნდა, რომ არაშავნიადაგიანი ზონა, სადაც ახლა მარ-...ვლის მცირე მოსავალს იღებენ, დაეწიოს აიოვას“. ...ინახ, მე მჯერა, რომ საბჭოთა კავშირი დაეწევა ამერიკის ...ერთებულ შტატებს ერთ სულ მოსახლეზე ხორცისა ...და სხვა პროდუქტების წარმოების მხრივ. (ტაში). დიახ, ...ჯერა, რომ თქვენი ზონის კოლმეურნეობებსა და საბჭო-...ა მეურნეობებს შეუძლიათ დაეწიონ აიოვას ხორცისა ...ა რძის წარმოების მხრივ. რა ვადებში დავეწევით — ...ს დამოკიდებული იქნება თქვენს მუშაობაზე. მთავარია ...ეიცნოთ საკუთარი ძალები, საკუთარი შესაძლებლობა-...ი. ჩვენ გვაქვს მოწინავე მეურნეობანი, გვყავს მოწინა-...ვე ადამიანები, რომლებმაც კარგ შედეგებს მიაღწიეს, ...გვყვანან ისეთი ადამიანები, ვისგანაც შეიძლება ვისწავ-...ლოთ. მოწინავეთა გამოცდილება ფართოდ უნდა დავნერ-...გოთ, გადავიტანოთ ყველა მეურნეობაში. კოლმეურნე-...ობებისა და საბჭოთა მეურნეობების სახელმძღვანელოდ ...უნდა წამოვაყენოთ ენერგიული ადამიანები, რომლებ-...აც შეუძლიათ მეურნეობის გაძღოლა. უნდა წამოვაყე-...ნოთ არა ისინი, ვინც მხოლოდ წუწუნებს და ეძებს თა-...ვისი ჩამორჩენის ყოველგვარ გამართლებას, არამედ ...კოცხალი, ენერგიული ადამიანები, რომლებიც გულ-...ანდაკრეფილი კი არ ისხდებიან, არამედ დაუცხრომ-...ლად იბრძოლებენ წარმოების აღმავლობისათვის. თუ ...ღლეს არ გამოგვიდა, იფიქრე, რამ შეგიშალა ხელი, შეი-...ყარე, რატომ გამოსდით სხვებს, შენ კი არ გაგოგვიდა. ...თუ ადამიანი ეძებს, მტკიცედ იბრძვის საქმისათვის, იგი ...ყოველთვის ნახავს გამოსავალს, გამონახავს სწორ გზას ...და მიაღწევს გამარჯვებას.

მოწინავე მეურნეობათა გამოცდილება მოწმობს, რომ ...თქვენს რაიონებში შეიძლება მივიღოთ ჰექტარზე 600-700 ცენტნერი სასილოსე სიმინდი. აქ გამოვიდნენ სოფ-...ლის მეურნეობის მოწინავენი, რომლებმაც ამ ცოტა ხნის ...წინათ დაიწყეს სიმინდის მოყვანა, მაგრამ უკვე შესანიშ-...ნავ მოსავალს იღებენ.

მოსკოვის ოლქის სერპუხოვის რაიონის საბჭოთა მე-...ურნეობა „ზაოკსკის“ მექანიზატორმა ი. ს. ჟირნოვმა თა-...ვის გამოსვლაში ილაპარაკა იმაზე, რომ თავის მეწყვილე ...ი. ი. ტერეხოვთან ერთად 150 ჰექტარი ფართობის თვი-...თეულ ჰექტარზე მიიღო 680 ცენტნერი სიმინდი, აქედან ...ჭყინტლი და ბაზი ტარო 258 ცენტნერი. ცენტნერი სი-...მინდის მწვანე მასის თვითღირებულებამ შეადგინა 26 ...კაპიკი ახალი ფულით.

თქვენ მოისმინეთ გორკის ოლქის პოჩინკის რაიონის ...კოლმეურნეობა „წითელი მხვნელის“ მერგოლურის ევ-...დოკია ანდრიას ასულ კულემინას გამოსვლა. მას წლითი-...წლობით მოჰყავს სიმინდის უხვი მოსავალი. 1955 წელს ...ჰექტარზე მიიღო 765 ცენტნერი, 1956 წელს — 805, 1957 წელს — 862, 1958 წელს — 980, 1959 წელს — 1.120, 1960 წელს — 1.054 ცენტნერი.

ამხ. კულემინამ დაიწყო შაქრის ჭარხლის მოყვანა და ...მიიღო შემდეგი მოსავალი: 1959 წელს 350 ცენტნერი ...ჰექტარზე, 1960 წელს 450 ცენტნერი ჰექტარზე.

...აი თქვენი შესაძლებლობანი, ამხანაგებო, აი რა მოსა-...ვალი შეიძლება მიიღოთ არაშავნიადაგიან ზონაში!

ამხ. კულემინამ შარშან ჰექტარზე მიიღო 1.054 ცენტ-...ნერი სიმინდი, რამდენადმე ნაკლები, ვიდრე წინა წელს, ...და იგი უკვე შეცბუნებულია. ხომ არიან ადამიანები, რო-...მლებიც იღებენ ისეთ მცირე მოსავალს, როგორიც არის ...ჰექტარზე 70 ცენტნერი სასილოსე სიმინდი, და არავი-...თარ სინდისის ქენჯნას არ განიცდიან. როგორც ჩანს, ...ასეთ ადამიანებს მიაჩნიათ, რომ ესოდენ მცირე მოსავა-...ლში სიმინდია დამნაშავე. კომკავშირელმა კულემინამ კა-...რგად შეაფასა სიმინდის შესაძლებლობა და ძალა და ...აცხადებს, რომ მიიღებს 1.300 ცენტნერს, იმიტომ რომ ...პირობები სიმინდის მოყვანისათვის ძალიან კარგია.

წარმოგიდგენიათ, ამხანაგებო, რა სიმდიდრეს მიიღე-...ბენ კოლმეურნეობები, თუ ყველა აითვისებს ამ კულტუ-...რას და ჰექტარზე მიიღებს 1.000-1.300 ცენტნერს!

რა არის საჭირო სიმინდის უხვი მოსავლის მიღებისა-...თვის? უნდა შევისწავლოთ ეს კულტურა, შევისწავლოთ ...მისი აგროტექნიკა, თესვისა და დამუშავების უკეთესი ...მეთოდები, შევარჩიოთ თესლი და, რა თქმა უნდა, კარ-...გად მოვუაროთ ნათესებს. მოვლა დამოკიდებულია ადა-...მიანზე. თესლი გვაქვს, სასუქი უნდა შეგქმნათ. მე მხედ-...ველობაში მაქვს უწინარეს ყოვლისა ნაკელი და კომპო-...სტების მომზადება. ყოველ კოლმეურნეობასა და საბჭო-...თა მეურნეობაში შეიძლება გავანოყიეროთ მიწა სიმინ-...დისა და შაქრის ჭარხლისათვის.

თავის გამოსვლაში ამ თათბირზე პ. მ. დიომინმა თქვა, ...რომ მარცვლეულის მეურნეობა დამოკიდებულია მე-...ცხოველეობაზე, ხოლო მეცხოველეობა დამოკიდებულია ...მარცვლეულის მეურნეობის განვითარებაზე. ეს სწორია. ...უნდა განვავითაროთ მარცვლეულის მეურნეობა, მემინ-...დრეობა. ეს ხელს შეუწყობს პირუტყვის სულადობის ...ზრდას, ხოლო პირუტყვის სულადობის ზრდა გაადიდებს ...ნაკელის დაგროვებას, რაც შექმნის შესაძლებლობას მა-...რცვლეული კულტურების მოსავლიანობისა და მეცხოვე-...ლეობისათვის სხვა საკვების წარმოების გასაფართოებლად.

უნდა გამოვიყენოთ გამოცდილება და რეკომენდაციე-...ბი, რომლებსაც გვაძლევს აკადემიკოსი ტ. დ. ლისენკო ...სასუქის გამოყენების შესახებ. მე გირჩევთ წახვიდეთ ...მეურნეობაში, რომელსაც იგი ხელმძღვანელობს, ნახოთ ...მისი ცდების შედეგები. დარწმუნებული ვარ, რომ სხვა-...ნაირად შეაფასებთ თქვენს შესაძლებლობებს, თვალნა-...ლით დარწმუნდებით, თუ როგორ უნდა გამოიყენოთ ...უკეთ ნაკელი, კირი და ტორფი მინდვრების გასანოყიე-...რებლად, რათა მიიღოთ კარგი შედეგები.

არაშავნიადაგიანი ზონის ცენტრალურ ოლქებში ბევ-...რია დამჟავებული ნიადაგი. უკვე დიდი ხანია დასმულია ...საკითხი, რომ საჭიროა მოეწყოს ასეთი ნიადაგების და-...კირიანება. დაკირიანების უკეთესი, ეკონომიურად უფრო ...ხელსაყრელი მეთოდია აკადემიკოს ტ. დ. ლისენკოს მიერ ...შემუშავებული მეთოდი. იგი ითვალისწინებს ნიადაგში ...მცირე რაოდენობით კირისა და მცირე რაოდენობით ...ფოსფორიტული ფქვილისა და ნაკელის შეტანას. ამხ. ...ლისენკომ არა მარტო დაასაბუთა თავისი მეთოდი, რომე-...ლიც, ჩემი აზრით, სწორია, არამედ მრავალი წლის პრა-...ქტიკითაც დაადასტურა როგორც საცდელ მეურნეობა „გორკი ლენინსკიეში“, ისე ბევრ კოლმეურნეობასა და ...საბჭოთა მეურნეობაში. ამ მეთოდით მინდვრები გაანო-...ყიერეს არა მარტო ცალკეულმა მეურნეობებმა, არამედ ...აგრეთვე მოსკოვის, გორკისა და სხვა ოლქების ზოგიერ-...თმა რაიონმა. მართალია, ეს საკმაოდ ფართო მასშტაბით ...არ კეთდებოდა.

სოლიდური სამრეწველო საფუძველი უნდა შევუქმნათ ...კირის, ფოსფორიტებისა და დოლომიტების დამუშავე-...ბას, მოვაწყოთ მათი გადამუშავება ფქვილად, რომელიც გამოდგება ნიადაგში შესატანად. სამრეწველო საფუძველი უნდა შევუქმნათ აგრეთვე ტორფის მოპოვებას, რათა ეს კეთდებოდეს არა კუსტარულად, როგორც ახლა, რომ-ცა კოლმეურნეობებს არა აქვთ საჭირო ტექნიკა. ტორ-ფი საკოლმეურნეო მინდვრებისათვის უნდა მოვიპოვოთ ისეთივე წესით, როგორც ელექტროსადგურებისათვის, რომლებიც ტორფის სათბობით მუშაობენ. სამრეწველო ტორფდამუშავებას მძლავრი მანქანები აქვს. მათი სა-შუალებით ხდება იაფი და კარგი ხარისხის ტორფის მო-პოვება.

სასუქად შესატანი ტორფი წინასწარ უნდა გამოვიყე-ნოთ საფენად გომურებში, რათა გავამდიდროთ და მივი-ღოთ სრულფასოვანი სასუქი. ახლა ბევრ კოლმეურნეო-ბას ტორფი ნიადაგში შეაქვს პირდაპირ ტორფის მინდვ-რებიდან. ბუნებრივია, რომ ეს ზოგჯერ არა თუ ხელს არ უწყობს უხვი მოსავლის მიღებას, არამედ პირველ წლე-ბში შეიძლება შეამციროს მოსავლიანობა, რაზედაც ილა-პარაკა თავის გამოსვლაში ტ. დ. ლისენკომ.

რუსეთის ფედერაციის ხელმძღვანელმა ორგანოებმა, სამხარეო და საოლქო ორგანიზაციებმა უნდა შეიმუშაონ კირის, ფოსფორიტის ფქვილისა და ტორფის მოპოვების გეგმა, გამოჰყონ ამისათვის საჭირო მანქანები, განსაზღვ-რონ ადგილები, სადაც მოეწყობა აღნიშნული მასალების დამუშავება და მოპოვება კოლმეურნეობებისა და საბ-ჭოთა მეურნეობებისათვის.

და ამას, როგორც ჩანს, მნიშვნელობა აქვს არა მარტო თქვენი ზონისათვის, არამედ სხვა რაიონებისათვისაც, სა-დაც დამჟავებული-და მცირეპუმუსიანი ნიადაგებია.

ახლა ჩვენ ჯერ კიდევ არა გვაქვს საჭირო რაოდენობით მინერალური სასუქები. მაგრამ მთავრობა ყოველ ღონეს ხმარობს მათი წარმოების მკვეთრი გადიდებისათვის.

თქვენი ზონის რაიონებში ბევრი სამრეწველო საწარ-მოა, აქ დიდია მოსახლეობის სიმჭიდროვე. ამიტომ სოფ-ლის მეურნეობის განვითარება მიზნად უნდა ისახავდეს ხორცის, რძის, ერბო-კარაქის წარმოების გადიდებას.

არაშავნიადაგიან ზონაში რა საკვებით არის ყველაზე მეტად ხელსაყრელი ხორცის მიღება? ზოგიერთ ამხა-ნაგს მიაჩნია, რომ ღორის გასუქება უნდა წარმოებდეს კარტოფილით. მართლაც, არაშავნიადაგიან ზონაში კარ-ტოფილის წარმოების კარგი პირობებია, რაც იციან სოფლის მეურნეობის მუშაკებმა.

მაგრამ კარტოფილი უწინარეს ყოვლისა საჭიროა ვა-წარმოოთ საკვები, სასურსათო მიზნებისათვის, იმიტომ რომ კარტოფილი შეუცვლელი პროდუქტია ადამიანი-სათვის. საჭიროა მხოლოდ გავაუმჯობესოთ კარტოფილის მეთესლეობა, გამოვიყვანოთ უკეთესი ჯიშები, რათა მომ-ხმარებლებს მივცეთ მსხვილი სასაქონლო კარტოფილი. აქამდე ჩვენში სასურსათო კარტოფილის დამზადების დროს ერთად ყრიდნენ მსხვილ და წვრილ კარტოფილს, რომელიც შეიძლება გამოვიყენოთ მხოლოდ ტექნიკური გადამუშავებისათვის — სახამებლად ან ცხოველების გა-მოსაკვებად.

თქვენს ზონაში ღორის გასუქება, როგორც ჩანს, უფ-რო ხელსაყრელი იქნება წარმოებდეს შაქრის ჭარხლით.

შაქრის ჭარხალი დიდი სიმდიდრეა. ბევრმა ორატორმა ილაპარაკა, რომ სიმინდთან ერთად განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს შაქრის ჭარხალს როგორც საკვებ კულტურას. ეს დაამტკიცა კოლმეურნეობებისა და საბ-ჭოთა მეურნეობების პრაქტიკამ, აგრეთვე სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტების მონაცემებმა.

დიდ ინტერესს წარმოადგენს შაქრის ჭარხლის მოყვა-ნისა და შაქრის ჭარხლით კვების გამოცდილება, რომე-ლიც შეძენილია საექსპერიმენტო მეურნეობა „გორკი ლენინსკიეში“. შაქრის ჭარხალმა, ამ მეურნეობის საანგა-რიშო მონაცემებით, საშუალოდ ექვს წელიწადში მოგვცა 475 ცენტნერი მოსავალი ჰექტარზე. ამავე დროს კარტო-ფილის საშუალო მოსავალმა ამ მეურნეობაში შეადგინა 171 ცენტნერი ჰექტარზე.

საექსპერიმენტო მეურნეობის მინდვრებში მოყვანილი მოსავლის მიხედვით მიღებულია მაწერი ნივთიერებანი: საკვები ერთეულები — შაქრის ჭარხალზე 163 ცენტნე-რი ჰექტარზე, კარტოფილზე — 51 ცენტნერი; აქედან ნედლი პროტეინი (ცილა) შაქრის ჭარხალზე 13 ცენტნე-რი, კარტოფილზე — 2,4 ცენტნერი ჰექტარზე. ამრიგად, შაქრის ჭარხლის თვითეულ ჰექტარზე მიღებულია საკვე-ბი ერთეული დაახლოებით სამჯერ მეტი, ვიდრე კარტო-ფილის თვითეულ ჰექტარზე. ჰექტარი შაქრის ჭარხალი იძლევა 133 ცენტნერ რძეს, ჰექტარი კარტოფილი — 43 ცენტნერ რძეს. საექსპერიმენტო მეურნეობა „გორკი ლენინსკიეში“ მოეწყო შაქრის ჭარხლითა და კარტოფი-ლით ღორის შედარებითი გასუქების ცდები. ამ ცდებმა გვიჩვენა, რომ ზემოაღნიშნული მოსავლის დროს შაქრის ჭარხალი იძლევა 25 ცენტნერ ღორის ხორცს ჰექტარზე, ხოლო კარტოფილი — 8 ცენტნერს.

დაახლოებით ასეთივე შედეგებია მიღებული შაქრის ჭარხლითა და კარტოფილით ღორის გასუქების დროს სოფელ კალინოვკის კოლმეურნეობაშიც. რაზეც ვილა-პარაკე ჩემი გამოსვლის დროს ვორონეჟში.

ყველასათვის ცნობილია, რომ შაქრის ჭარხალი შეი-ცავს მეტ ცილას, ვიდრე სხვა წვნიანი საკვები, ცილის გამოსავლით კი ჰექტარზე გაანგარიშებით შაქრის ჭარ-ხალი მნიშვნელოვნად აღემატება სხვა კულტურებს. ამი-ტომ შაქრის ჭარხალი უფრო ფართოდ უნდა გამოვიყე-ნოთ როგორც საკვები კულტურა, განსაკუთრებით ღორ-ისა და სხვა ცხოველების, აგრეთვე ფრინველის გასა-სუქებლად. შაქრის ჭარხალს კარგად ჭამენ ბატი და იხვი.

ამას გარდა, მინდა ყურადღება მივაქციო შაქრის ჭარხ-ლის ჭმევის მეთოდებს. ახლა ბევრ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში ან ხარშავენ შაქრის ჭარხალს, ან აქუცმაცებენ ჭმევის წინ. ეს მოითხოვს შრომის მნიშ-ვნელოვან დანახარჯებს საკვების მომზადებისათვის.

სასარგებლო იქნება მოვაწყოთ ცდები, რომ ღორებს შაქრის ჭარხალი ვაჭამოთ უმუალო ზვინებიდან, ესე იგი მივრეკოთ შაქრის ჭარხლის ზვინთან ორივე მხრიდან ღორები და ისინი ჭამას დაუწყებენ შაქრის ჭარხალს. მაშინ საჭირო აღარ იქნება არავითარი დანახარჯები საკ-ვების მომზადებისათვის და მით უმეტეს აღარ იქნება საჭირო შრომის დახარჯვა მისი გადაზიდვისათვის. ეს შე-ამსუბუქებს მეღორეთა შრომას, გაადიდებს შრომის ნა-ყოფიერებას, ერთი კაცი ასეთი მეთოდით გაასუქებს მეტ ღორს. უფრო იაფი იქნება ღორის ხორციც. ყოველივე ეს, რასაკვირველია, უნდა მოიფიქრონ ზოოტექნიკოსებ-მა, შეიმუშაონ რაღაც სისტემა, წესი. და, რასაკვირვე-ლია, უნდა განხორციელდეს შაქრის ჭარხლის კარგად შენახვის ღონისძიებანი, რომ ჭარხალი არ გაიყინოს ზამ-თრობით. მაგრამ აქ განსაკუთრებული სიბრძნე არ არის საჭირო. ჭარხლის დაზვინვის წესები იციან სოფლის მეურნეობის მუშაკებმა.

თითქმის ყველგან საბჭოთა კავშირში, არა მარტო სამ-ხრეთში, არამედ არაშავნიადაგიან ზონაშიც, ციმბირშიც კარგად ხარობს შაქრის ჭარხალი. შეგიძლიათ წარმოიდ-გინოთ, ამხანაგებო, რა განუსაზღვრელი შესაძლებლო-ბები აქვთ კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს ამ კულტურის განვითარებისათვის.

მთლიანად უზრუნველვყოთ მოსკოვისა და სხვა ქალაქების მოსახლეობა ახალი რძით

ამხანაგებო! ცალკე მინდა შეგეხო მოსკოვის უზრუნ-ველყოფას ახალი რძით. თათბირზე როსტოვში მე ვილა-პარაკე იმის შესახებ, რომ ქალაქების გარშემო შეიქმნას სარძეო მეცხოველეობის მეურნეობანი სარწყავი სიმინ-დის საფუძველზე. ასეთი მეურნეობანი სამხრეთში რომ შეიქმნას, საჭირო იქნება დიდი კაპიტალური დაბანდება-ნი ირიგაციისათვის. თქვენში კი თვითონ ბუნება უზრუნ-ველყოფს იმის პირობებს, რომ მიიღოთ 600-700 და მეტი ცენტნერი სასილოსე სიმინდი. ამისათვის საჭიროა მხო-ლოდ ცოდნით მოეკიდოთ საქმეს და იმუშაოთ.

ახლა კი რა მდგომარეობაა ახალი რძით მოსკოვის უზ-რუნველყოფის მხრივ? ამჟამად მოსკოვში რძე შემოაქვთ 15 ოლქიდან. 1960 წელს დედაქალაქში სულ შემოტანი-ლია 522 ათასი ტონა ახალი რძე, აქედან მოსკოვის ოლ-ქის რაიონებიდან 229 ათასი ტონა, ანუ 44 პროცენტი.

საქმე ისე უნდა მოვაწყოთ, რომ მოსკოვის მოსახლეო-ბის მოთხოვნილებას რძეზე მოსკოვის ოლქი აკმაყოფი-ლებდეს.

მოსკოვის მოსახლეობა ახალ საზღვრებში შეადგენს 7 მილიონ 200 ათას კაცს. მეცნიერულად დასაბუთებული ნორმებით ერთ კაცს მოსკოვში ესაჭიროება 164 კილოგ-რამი ახალი რძე წელიწადში, ანუ დაახლოებით 0.5 ლი-ტრი დღეში. ამ ნორმის მიხედვით მოსკოვის მთელი მო-სახლეობისათვის საჭირო იქნება ახალი რძე: წელიწად-ში — 1 მილიონ 180 ათასი ტონა; თვეში — 98 ათასი ტონა; დღეში — 3.235 ტონა.

რა თქმა უნდა, საქმე ეხება ახალ რძეს. რძის ისეთი პროდუქტები, როგორიც არის კარაქი, ყველი, ხაჭო, შე-მოტანილი იქნება სხვა ოლქებიდან.

ამდენი რძე რომ აწარმოონ მოსკოვის ოლქში, უნდა ჰყავდეთ 370 ათასი ძროხა, რომელთა საშუალო წველა-დობა იქნება 3.500 კილოგრამი, აქედან სასაქონლო რძე — 3.200 კილოგრამი. ასეთი წველადობა სავსებით რეალური საქმეა. საკმარისია ითქვას, რომ 1959 წელს მოსკოვის ოლქის საბჭოთა მეურნეობებში საშუალო წვე-ლადობა იყო 3.356 კილოგრამი.

თუ ჩავთვლით, რომ ერთ მეურნეობაში იქნება 1.500 ძროხა, საჭიროა გვექნეს მერძეველების დაახლოებით 250 საბჭოთა მეურნეობა და კოლმეურნეობა. ახლა მოსკოვის ოლქში 160 საბჭოთა მეურნეობაა, საშუალოდ საბჭოთა მეურნეობაზე ათასამდე ძროხა მოდის.

1 მილიონ 180 ათასი ტონა სასაქონლო რძე რომ გაწა-რმოოთ, საჭირო იქნება 1 მილიონ 400 ათასი ტონა საკვე-ბი ერთეული (1 კილოგრამ რძეზე აღებულია 1,2 საკვე-ბი ერთეული). ძირითადი საკვები იქნება სიმინდის სი-ლოსი, აგრეთვე შაქრის ჭარხალი.

საკვები ერთეულების ზემოაღნიშნული რაოდენობა რომ მივიღოთ, უნდა ვაწარმოოთ: სიმინდის სილოსი — 6 მილიონი ტონა, შაქრის ჭარხალი — 1 მილიონი ტონა. ამისათვის საჭიროა დავთესოთ 150 ათასი ჰექტარი სიმი-ნდი და მივიყვანოთ 500-550 ცენტნერი მწვანე მასა და თვითეულ ჰექტარზე ჩავდოთ 400 ცენტნერი სილოსი, აგ-რეთვე დავთესოთ 33 ათასი ჰექტარი შაქრის ჭარხალი და მივიღოთ 200 ცენტნერი მოსავალი ჰექტარზე. ეს საშუა-ლებას მოგვცემს მთელი წლის განმავლობაში სილოსით ვკვებოთ ძროხები. ვფიქრობ დამეთანხმებით, რომ დას-ახული მოსავლიანობა ჰექტარზე 500-550 ცენტნერი სიმი-ნდი და 200 ცენტნერი შაქრის ჭარხალი არც თუ ძალიან ბევრია. საქმის კარგი ორგანიზაციით ასეთი მოსავლის მიღება თვითეულ მეურნეობაში შეიძლება. ერთ საბჭო-თა მეურნეობაზე გაანგარიშებით უნდა დაითესოს 600 ჰექტარი სიმინდი და 132 ჰექტარი შაქრის ჭარხალი.

გასაგებია, რომ საჭირო იქნება არა მარტო სილოსი და შაქრის ჭარხალი, არამედ სხვა საკვებიც. კერძოდ, თივა, სამარცვლე პარკოსნები და სხვ. ყოველივე ეს უნდა გა-მოვიანგარიშოთ.

გაანგარიშება გვიჩვენებს, რომ მოსკოვის ოლქს, თუ მერძეველების მეურნეობანი კარგად იმუშაებენ, შეუძ-ლია ახალი რძით უზრუნველყოს არა მარტო მოსკოვი, არამედ აგრეთვე ოლქის ქალაქები. მაგრამ ამისათვის სა-ჭირო იქნება არა 370 ათასი ძროხა, არამედ დაახლოებით 500 ათასი. სპეციალისტებმა გამოიანგარიშეს, რომ ეს სა-ვსებით რეალური ციფრია. ასეთი სულადობის დროს ოლქს საბჭოთა მეურნეობებსა და კოლმეურნეობებში 100 ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე უნდა ჰყავდეს 27 ძროხა და უნდა აწარმოებდეს 900 ცენტნერ რძეს.

მოწინავე მეურნეობანი უკვე აღწევენ ასეთ დონეს ას ჰექტარზე ძროხების რაოდენობისა და რძის წარმოების მხრივ. მაგალითად, მოსკოვის ოლქის სტალინის სახელო-ბის კოლმეურნეობა, სადაც თავმჯდომარეა ამხ. გენერა-ლოვი, უკვე აწარმოებს 837 ცენტნერ რძეს 100 ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე, ძროხის საშუალო წველადობა შეადგენს 4.137 კილოგრამს. ამხ. გენერა-ლოვმა თავის გამოსვლაში შემოიტანა წინადადება იმის შესახებ, რომ ახალი რძე კოლმეურნეობიდან პირდაპირ მოსკოვში მოჰქონდეთ. ეს სწორია. კოლმეურნეობები-დან და საბჭოთა მეურნეობებიდან უშუალოდ მოსკოვში უნდა მოჰქონდეთ არა მარტო რძე, არამედ აგრეთვე სხვა პროდუქტები ყოველგვარ [illegible] პუნქტის გვერდის ავლით. მარტო [illegible] კოლმეურნეობას როდი აქვს [illegible] ბი რძის წარმოებაში. ათობი[illegible] უკვე აწარმოებს ას ჰექტარ საავარგულებზე 600-700 და მეტ ცენტნერ რძეს.

ყოველივე ეს იმას მოწმობს, რომ ახალი რძით მოსკო-ვის უზრუნველყოფის ამოცანა რეალურია. რა თქმა უნ-და, ეს არ არის ადვილი საქმე. მისი განხორციელებისა-თვის საჭირო იქნება დიდი ღონისძიებები. აქ საჭიროა, როგორც იტყვიან, ტვინი გავანძრიოთ და ენერგიაც არ დავზოგოთ. ამ სამუშაოზე უნდა შევარჩიოთ კარგი ორ-განიზატორები, საჭირო რაოდენობით გამოვყოთ მანქანე-ბი, მინერალური სასუქები. ზოგიერთ მეურნეობაში, რო-გორც ჩანს, საჭირო იქნება მოეწყოს მორწყვის სამუშაო-ები.

ამ დიდმნიშვნელოვანი ამოცანის პრაქტიკული გადაჭრა საშუალებას მოგვცემს უზრუნველყოთ დედაქალაქისა და სხვა ქალაქების მშრომელთა მომარაგება რძით. აქ მე მოვიყვანე გაანგარიშებანი მოსკოვის შესახებ. მაგრამ ასეთი ამოცანა უნდა გადაიჭრას ჩვენი დიადი სოციალის-ტური სამშობლოს სხვა ქალაქებსა და სამრეწველო ცენტრებშიც. (ტაში).

* * *

რამდენიმე სიტყვა დამატებითი ანაზღაურების შესა-ხებ. იმისათვის, რომ გაძლიერდეს კოლმეურნეთა მატე-რიალური დაინტერესება სასოფლო-სამეურნეო პრო-დუქტების წარმოების გადიდებით, დიდი მნიშვნელობა აქვს შრომის სწორ ანაზღაურებას წარმოებული პრო-დუქციის რაოდენობისა და ხარისხის მიხედვით. განსა-კუთრებული მნიშვნელობა აქვს კოლმეურნეთა შრომის დამატებით ანაზღაურებას საუკეთესო საწარმოო მაჩვე-ნებლების მიღწევისათვის. მიზანშეწონილია შემოვიღოთ დამატებითი ანაზღაურება წიწიბურას, ბარდის, სელის, კანაფისა და სხვა კულტურების მოყვანისათვის.

უნდა ვიფიქროთ იმაზე, რომ გარკვეული ნაწილი შე-მოსავლისა, რომელსაც კოლმეურნეობა იღებს ამ კულ-ტურების მოყვანით, დამატებითი ანაზღაურების სახით ვაძლიოთ ბრიგადებს, რგოლებს, ესე იგი იმათ, ვისაც მოჰყავს ეს კულტურები.

როცა მოჰყავთ სიმინდი და შაქრის ჭარხალი პირუტყ-ვის საკვებად, დამატებითი ანაზღაურება უნდა დაწესდეს რძისა და ხორცის რაოდენობის მიხედვით, რომელიც წარმოებულია სიმინდისა და შაქრის ჭარხლის ჭმევის შედეგად.

საჭიროა დაწესდეს დამატებითი ანაზღაურება ნამატის მიღებისა და მოზარდეულის გაზრდისათვის.

საბჭოთა მეურნეობებში მატერიალური სტიმული, რო-გორც ჩანს, უნდა იყოს პრემიალურ-სანარღო ან, რო-გორც აქ აღნიშნეს, აკორდულ-პრემიალური სისტემა.

ყოველივე ეს უნდა შევისწავლოთ, გავაანგარიშოთ ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა ზონის ცალკეულ კოლმეურ-ნეობებთან შეფარდებით.

მაგრამ ეს მუშაობა არ უნდა გადაიდოს. უნდა გამოვი-ყენოთ არსებული გამოცდილება და რაც შეიძლება მალე მივიმუშაოთ წინადადებანი და რეკომენდაციები, რათა დავაწესოთ და განვახორციელოთ თვითეულ კოლმეურ-ნეობაში შრომის ანაზღაურების ისეთი ფორმები, რომ-ლებიც უზრუნველყოფენ კოლმეურნეების, ბრიგადე-ბისა და რგოლების საჭირო მატერიალურ დაინტერესე-ბას პროდუქციის წარმოების გადიდებით.

მთელ რიგ კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეო-ბებში იქმნება კომპლექსური საწარმოო ბრიგადები, რომლებსაც მოჰყავთ მარცვლეული და ტექნიკური კულ-ტურები, უვლიან პირუტყვს, კვებავენ, წველიან ძროხ-ებს, ასუქებენ პირუტყვს და აწარმოებენ საკვებს ცხო-ველებისათვის. როგორც ჩანს, ასეთი მიმართულება მე-ურნეობის წარმოებაში სწორია. თათბირებზე სხვა ოლ-ქებსა და რესპუბლიკებში დაისვა ეს საკითხი. საჭიროა არაშავნიადაგიანი ზონის ოლქებშიც იფიქრონ ამაზე.

კომპლექსურ საწარმოო ბრიგადებში მანქანებს გამო-იყენებენ მთელი წლის განმავლობაში: ნიადაგის დასა-მუშავებლად, ნათესების მოსავლელად, საკვების მოსამ-ზადებლად. ადამიანები, რომლებიც მართავენ მანქანებს მინდვრის პირობებში, ზამთრობითაც იმუშავებენ მანქა-ნებზე. კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მუშაკები თანაბრად იქნებიან დატვირთულნი მთელ წლის განმავლობაში.

საქმის წარმატება დამოკიდებულია კადრების სწორ შერჩევასა და აღზრდაზე

ამხანაგებო! საქმის წარმატებას წყვეტენ კადრები, და უწინარეს ყოვლისა წარმოების ორგანიზატორთა კად-რები. საჭიროა მუდამ ვზრუნავდეთ ხელმძღვანელი კად-რების — კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეების, აგრო-ნომების, ინჟინრების, ზოოტექნიკოსების, ბრიგადირების, მერგოლურების სწორად შერჩევისათვის. საჭიროა გა-ნუწყვეტლივ ვმუშაობდეთ კადრებთან, ვზრდიდეთ მათ.

მე უკვე ბევრჯერ მილაპარაკია იმ უდიდეს როლზე, რომელსაც კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეები ასრულ-ებენ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ორგანიზაციაში. ჩვენ გვყავს კოლმეურნეობათა ათასობით თავმჯდომარე, რომლებიც პატიოსნად და თავდადებით შრომობენ და დამსახურებულად სარგებლობენ ხალხის პატივისცემითა და სიყვარულით. მაგრამ ბევრი რაიონიდან მოდის კოლ-მეურნეთა საჩივრები კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეებ-ზე, აღნიშნავენ, რომ მათ შორის ჯერ კიდევ არიან ისე-თები, რომლებიც ცუდად ხელმძღვანელობენ კოლმეურ-ნეობებს, დიდ ზარალს აყენებენ მეურნეობას. ჯერ კიდევ არ აღმოფხვრილა პრაქტიკა, როცა კოლმეურნეობიდან კოლმეურნეობაში გადაჰყავთ უვარგისი მუშაკები, რომ-ლებმაც საქმე ჩაფუშეს.

წაგიკითხავთ რამდენიმე წერილს, რომლებიც სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა მიიღო.

აი, მაგალითად, წერილი მოსკოვის ოლქის ზარაისკის რაიონის კოლმეურნეობა „კომუნისტიდან“.

„ჩვენ, ზარაისკის რაიონის სოფელ პეჩერნიკის კოლ-მეურნეობა „კომუნისტის“ სოფლის მეურნეობის მშრო-მელები, გაცნობებთ შემდეგს. სამ წელზე მეტი გავიდა მას შემდეგ, რაც ჩვენთან კოლმეურნეობის თავმჯდომა-რედ მუშაობდა ნ. ვ. მალიკოვი. იგი სისტემატურად ლოთობდა სამუშაო დროს და ჩაშალა საქმეები კოლმე-ურნეობაში, რისთვისაც სამუშაოდან მოხსნეს.

კოლმეურნეებზე ნაწყენი, იგი სამუშაოდ არ გამოსულა ერთ წელზე მეტ ხანს. იჯდა შინ და დასცინოდა კოლმეურ-ნეებს. აი როგორი კომუნისტია მალიკოვი!“

საკითხავია, რით ცხოვრობდა იგი? როგორც ჩანს, მან მიითვისა კოლმეურნეობის სახსრები. მე კარგად ვიცი მუშის მდგომარეობა რევოლუციამდელ რუსეთში. როცა ვიმშე უმუშევარი დარჩებოდა, სახსრები რამდენიმე დღეს ჰყოფნიდა. იგი ჩქარობდა ეპოვნა სამუშაო, თო-რემ, როგორც ჩვენთან მაღაროში იტყოდნენ, მარიუ-პოლში უნდა წასულიყო ზღვაში ღორჯოს საჭერად, იმი-ტომ რომ საქმელი არაფერი ჰქონდა. რასაკვირველია, ჩვენში ახლა უმუშევრობა არ არის. მაგრამ, თუ გამოჩნ-დება ისეთი ადამიანი, რომელიც არ მოისურვებს მუშა-ობას, მაშინ, ბუნებრივია, ისმება კითხვა, რა სახსრებით, ვის ხარჯზე ცხოვრობს იგი. მალიკოვი კი უკვე წელიწა-დია არ მუშაობს და არავინ არ უყურებს, რა სახსრებით ცხოვრობს იგი, ვის ხარჯზე.

შემდეგ წერილში ნათქვამია: „გამოუჩნდნენ ყოფილი მეგობრები პარტიის რაიონულ კომიტეტში და სამუ-შაოდ გზავნიან სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარის თანამ-დებობაზე. აქ იგი მუშაობს და ელოდება, თუ როდის განთავისუფლდება ჩვენი კოლმეურნეობის თავმჯდომა-რის თანამდებობა. აი დადგა მომენტი, 1

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა

(დასასრული)

თავდაპირველად ხალხი კარგად მუშაობდა, როცა კარგი თავმჯდომარე გვყავდა.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ამბ. კუჩერენკო ჩვენთან 1960 წლის აგვისტოში მოვიდა სტალინგრადის ოლქიდან. მას მეურნეობისა არაფერი გაეგება და არც სურს მოუსმინოს ვინმეს. გააერთიანეს 14 სოფელი, გვაქვს 4 ბრიგადა, ხელმძღვანელობა კი თვეში ერთხელაც არ არის ადგილზე.

ჩამოდიოდნენ ოლქიდან, რაიონიდან, მათ ვეუბნებოდით, რომ ხელმძღვანელი ყოვლად უვარგისი გვყავს, რომ თავიდან მოგვაცილონ იგი, მაგრამ ყველაფერი ძველებურად, გამოუსწორებელი დარჩა, კოლმეურნეობა კი დაბლა ეშვება. მე ბავშვობიდან ვცხოვრობ ამ სოფელში, ყოველთვის კოლმეურნეობაში ვარ და არ შემიძლია დამშვიდებით ვუყურო ამ უმსგავსობას.

დაეხმარეთ ჩვენს კოლმეურნეობას თავიდან მოიცილოს თავმჯდომარე და მოგვეცით კარგი მეურნე და არა ლოთი, კოლმეურნენი კარგად იმუშავებენ, შეიძენენ თავიანთი ძალებისა და შესაძლებლობის რწმენას და კოლმეურნეობაც კარგი გახდება. თორემ ახლა გაჭირვებაში ვართ. მეტად ცუდია ჩვენი საქმეები, ხოლო არავინ ყურსაც არ იბერტყავს. გთხოვთ დაეხმაროთ ჩვენს კოლმეურნეობას, გთხოვთ ყველას სახელით.

ე. ვ. ბუნიგინა“

1961 წლის 1 თებერვალი.

ადგილზე წარმოებული შემოწმებით წერილში აღნიშნული ფაქტები მთლიანად დადასტურდა.

ამხანაგებო, მე ვურჩევ პარტიის კალინინის საოლქო კომიტეტს შეამოწმოს, თუ ვინ მისცა რეკომენდაცია ასეთ ადამიანს კოლმეურნეობის თავმჯდომარის პოსტზე.

ცხადია, უნდა დაისჯონ ისინი, ვისაც ბრალი მიუძღვის ამ საქმეში, კუჩერენკო კი უნდა გავათავისუფლოთ თავმჯდომარის პოსტიდან და გავასამართლოთ კოლმეურნეობის გაჩანაგებისათვის, რათა სხვებიც არ დაეჩვიონ ასეთივე უმსგავსობის ჩადენას. თუ ამას არ გავაკეთებთ, თუ მას არ დავსჯით, იგი დაელოდება ახალ ვაკანსიას, გააჩანაგებს სხვა კოლმეურნეობასაც.

დიახ, ამხანაგებო, სახალხო სასამართლოს უნდა გადავცეთ ასეთი ადამიანები, რომლებიც უდიდეს ზარალს აყენებენ ხალხს, ჩვენს დიად საქმეს, ისინი უნდა გავგზავნოთ იქ, სადაც, მოიხდიან რა დამსახურებულ სასჯელს მეურნეობის გაჩანაგებისათვის, გამოისყიდიან იმ დანაშაულს, რაც ჩაიდინეს საზოგადოების წინაშე. **(ტაში).**

მკაცრად უნდა დავსჯოთ აგრეთვე რაიონის, ოლქის ის ხელმძღვანელები, რომლებიც იყვნენ ამ კოლმეურნეობებში, ხედავდნენ ყოველივე ამას, მაგრამ არ დაეხმარნენ კოლმეურნეებს მიეღწიათ სამართლიანობისათვის.

ამხანაგებო! პარტიის ცენტრალურ კომიტეტსა და მინისტრთა საბჭოში ბევრი წერილი მოდის, და, ბუნებრივია, მე არ შემიძლია მათი წაკითხვა. კიდევაც რომ კითხულობდე ყველა ამ წერილს, მათ რომ კითხულობდნენ სხვა პასუხისმგებელი ამხანაგებიც და ადგილებზე რომ ვგზავნიდეთ ადამიანებს, რათა გაერკვნენ ყველა შემოსულ სიგნალში, მაშინ რაღა უნდა აკეთონ პარტიის რაიონულმა და საოლქო კომიტეტებმა?

პარტიის რაიონულმა კომიტეტმა ხომ უნდა უზრუნველყოს ჩვენი პარტიის გენერალური ხაზის, ჩვენი პარტიის გადაწყვეტილებათა განხორციელება, არ დაუშვას ის, რომ კომუნისტები გადაიქცნენ ობივატელებად; საჭიროა, რომ ისინი არ მოსწყდნენ ხალხს, არამედ ყოველთვის და ყველგან იყონ ხალხთან ერთად. თუ პარტიის რაიონული კომიტეტი ვერ უზრუნველყოფს ამას, და ურიგდება იმას, რომ ადამიანები, რომლებსაც პარტიული ბილეთი უდევთ ჯიბეში, რაიკომის ცხვირწინ სჩადიან თავიანთ ანტიხალხურ საქმეებს, უნდა განვამტკიცოთ ასეთი რაიკომი, შევცვალოთ ხელმძღვანელები, წამოვაყენოთ რაიკომში ღირსეული ადამიანები. ისინი კი, რომლებიც პარტიულ ორგანიზაციაში ითმენენ თაღლითებს ან ქურდებს, აწინაურებენ ან გადაჰყავთ ისინი ხელმძღვანელ პოსტებზე, ასეთი ადამიანები უნდა გავრიცხოთ პარტიიდან! **(ხანგრძლივი ტაში).**

ნება მიბოძეთ წაგიკითხოთ კიდევ ერთი წერილი.

„ძვირფასო ნიკიტა სერგის-ძევ, ძვირფასო ამხანაგებო ჩვენი პარტიის ცენტრალური კომიტეტიდან! ამ წერილს წერენ ივანოვოს ოლქის გავრილოვ პოსადის რაიონის კოლმეურნეობა „სამშობლოს“ კოლმეურნეები. კოლმეურნეებმა უკვე მივწერეთ რაიკომს, თუ რა უწესოებაა ჩვენს კოლმეურნეობაში, მაგრამ ჩვენი თხოვნა უნაყოფო იყო. ხოლო ჩვენს თავმჯდომარეს კუზმიჩოვს სმართლე რომ უთხრა, ეს იმას ნიშნავს, რომ სამართალში მიგვიყვანენ. აი ეს შეუძლია კუზმიჩოვს, იმაზე მუშაობა კი, რომ ჩვენი კოლმეურნეობა შეძლებული გახდეს, მას სრულებით არ აინტერესებს, არ აინტერესებს არც მის მოადგილე ბობროვს.

შეიძლება მოვიყვანოთ ბევრი ფაქტი, რომლებიც მოწმობენ, რომ კუზმიჩოვი ზრუნავს მხოლოდ თავის თავზე, თავის კარიერაზე, იქცევა არაკომუნისტურად.

გუშინ ჩვენს კოლმეურნეობაში მღელვარე კრება იყო, დიდი ხანია ასეთი არ ყოფილა. ჩამოვიდა რაიკომის პირველი მდივანი ამხ. ვოლკოვი, წაიკითხა, ნიკიტა სერგის-ძევ, თეზისები თქვენი გამოსვლისა ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე. ბევრი რამ გამოტოვა. რატომ აღშფოთდა ყველა? იმიტომ რომ სწორედ ეს გამოტოვება ხელს აძლევდა მას და თავმჯდომარეს, მაგრამ კოლმეურნეებმა მათზე ადრე იციან. რა საჭიროა სმართლის დამალვა... წაიკითხეს, უნდოდათ მალე დაეხურათ კრება, წავიდნენ, მაგრამ ხალხმა არ გაუშვა, უთხრა, ახლა განვიხილოთო. ლაპარაკობდნენ, ეკითხებოდნენ — რატომ დაქვეითდა ასე კოლმეურნეობა, რატომ მიაქვთ თვითონ ხორცი, თივა და სხვა. რატომ ლოთობენ სოროკინთან. ამხ. ვოლკოვმა თქვა: კარგი, ჩვენ ამას განვიხილავთ, კუზმიჩოვს სამუშაოდან მოვხსნითო. მაგრამ კოლმეურნეებმა პროტესტი განაცხადეს: არა, იგი კოლმეურნეობაში გაწინწლული შარვლით მოვიდა, ასევე წავიდეს, მან კი სახლი აიშენა კოლმეურნეობის სახსრებით, ხოლო კოლმეურნეებს ცარიელზე ტოვებს.

ჩვენს რაიონში ეს წელი ძნელი იყო, მაგრამ არიან კოლმეურნეობებში კარგი ხელმძღვანელები, რომლებმაც შეძლეს საქმე კარგად დაეყენებინათ, პირუტყვიც მოვლილი ჰყავთ, კოლმეურნეებიც კმაყოფილი არიან. გეგმა შეასრულეს, ჩვენ კი საქმე ცუდად გვაქვს.

იმედი გვაქვს დაგვეხმარებით. კოლმეურნეობა ხომ ძალიან დიდია.

ტელეგინი, პრიგუნოვი“.

როგორც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ინსტრუქტორმა გვაცნობა, რომელიც ადგილზე გაემგზავრა ამ წერილის შესამოწმებლად, წერილში მოყვანილი ფაქტები დადასტურდა.

ამხანაგებო! ის, რასაც წერილში იუწყებიან, აღმაშფოთებელი საქმეა.

მართალი არიან წერილის ავტორები, უნდა დაისჯოს კუზმიჩოვი კოლმეურნეობის გაჩანაგებისათვის, ხოლო თუ მან კოლმეურნეობის ხარჯზე სახლი აიშენა, ეს სახლი კოლმეურნეობას უნდა გადაეცეს. დამნაშავენი კი, რომლებიც იტაცებდნენ კოლმეურნეობის საკუთრებას, აგრეთვე ისინი, ვინც რაიკომსა და რაიაღმასკომში ხელს აფარებდა მათს დანაშაულობებს, მკაცრად უნდა დაისაჯონ, შეიძლება პარტიიდანაც გაირიცხონ და გასამართლებულ იქნან თაღლითებთან და ქურდებთან ერთად მათი მფარველობისათვის. **(მოწონების შეძახილები, ხანგრძლივი ტაში).**

ამხანაგებო! თუ ჩვენ გვინდა, როგორც მზრუნველმა მეურნემ, უხვი მოსავალი მივიღოთ მინდვრებში, სარეველებისაგან უნდა გავწმინდოთ მინდვრები. ხოლო სარეველები სხვადასხვანაირია. არის ღიჭა-ღრმაფესვებიანი სარეველა. არის ისეთი მავნე სარეველები, როგორც ველური შვრია და ჭანგა. თუ კაცი, რომელსაც უნდა უხვი მოსავალი მიიღოს, არ გაწმენდს მინდვრებს სარეველებისაგან, მოსავალს ვერ მიიღებს. ეს კარგად იციან აგრონომებმა, ეს იცის სოფლის მეურნეობის ყველა პრაქტიკოსმა.

ასეთი სარეველები ადამიანებშიც არიან. ისინი შეპარულან კოლმეურნეობისა და საბჭოთა მეურნეობის წარმოების ხელმძღვანელთა წრეში. სწორედ ასეთ, ხატოვნად რომ ვთქვათ, სარეველებზე გვწერენ კოლმეურნეები თავიანთ წერილებში. ასეთი მუშაკებისაგან უნდა გავთავისუფლდეთ. მათ ადგილზე მოვლენ ახალი ადამიანები, პატიოსანი, კულტურული, პარტიისა და ხალხის ერთგული ადამიანები, რომლებიც ხალხთან განუყრელად ცხოვრობენ. ხალხი მხარს დაუჭერს ასეთ ადამიანებს, გაჰყვება მათ და საერთო ძალღონით ასწევენ ისინი კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების წარმოებას იმ დონეზე, რომელიც ჩვენთვის საჭიროა! **(მჭუხარე ტაში).**

მინდა ვურჩიო პარტიის საოლქო და რაიონული კომიტეტების მდივნებს: ნუ დაელოდებით, სანამ ჩვენ გამოვგზავნიდეთ ადამიანებს კოლმეურნეობებიდან და საბჭოთა მეურნეობებიდან მიღებული სიგნალების შესამოწმებლად, რათა მივიღოთ საჭირო ღონისძიებანი ამ სიგნალების გამო, თვითონ გაერკვიეთ და ადგილზე მიიღეთ საჭირო ღონისძიებანი. თუ სკკპ ცენტრალურ კომიტეტში შემოვიდა განცხადება და გამოირკვა, რომ ადგილობრივმა პარტიულმა და საბჭოთა ორგანოებმა, თუმცა იცოდნენ აღმაშფოთებელი საზიზღრობის ეს ფაქტები, არ მიიღეს საჭირო ღონისძიებანი, იცოდეთ, თუ დადასტურდა ასეთი ფაქტები, სერიოზული პასუხისმგებლობა დაგეკისრებათ.

გულისხმიერად უნდა ვუგდებდეთ ყურს მშრომელთა სიგნალებს, ვეწეოდეთ ბრძოლას მუქთახორების წინააღმდეგ, ანტისაზოგადოებრივი მოვლენების წინააღმდეგ. საჭიროა, მაგალითად, დავუკვირდეთ, რა სახსრებით ცხოვრობს ზოგიერთი უპატიოსნო ადამიანი. ხომ ხდება ასე, მაგალითად, კაცი მუშაობს რძის მიღებაზე ან ლუდის კიოსკში. ერთი წელიწადი იმუშავა — ხედავ, სახლი აიშენა. იბადება კითხვა — რა სახსრებით? ცხადია, რომ მცირე შემოსავლით ასეთ სახლს ერთბაშად ვერ ააშენებ. ასეთებზე ამბობენ, გამოუშაკრავებელი ქურდიაო. მაშ მოდით, ამხანაგებო, ნუ ვიქნებით ფორმალისტები, მოდით პირდაპირ ვკითხოთ ასეთ მუშაკს, რა სახსრებით აიშენა მან სახლი. როგორც ჩანს, საჭიროა ვიფიქროთ ისეთი კანონების გამოცემაზე, რომლებიც გაითვალისწინებენ ასეთი სახლების გადაცემას კოლმეურნეობისათვის, საზოგადოებისათვის. **(მჭუხარე ტაში).**

არ შეიძლება შევურიგდეთ ასეთ მოვლენებს, რომლებიც უცხოა ჩვენი სოციალისტური საზოგადოებისათვის, არ შეიძლება შევურიგდეთ იმას, რომ ზოგი კაცი არსად არ მუშაობს, ხელგაშლილად კი ცხოვრობს. იბადება კითხვა, ვის ხარჯზე ცხოვრობს იგი? სხვა ადამიანთა შრომით, რომლებსაც ქურდავს.

ბურჟუაზიულ ქვეყნებში, რომლებიც თავიანთ თავს „თავისუფალ სამყაროს“ უწოდებენ, ექსპლოატატორების მიერ მშრომელი ადამიანების გაძარცვა ცხოვრების კანონია. და მშრომელი ადამიანები უმწეონი არიან კაპიტალის ყოვლისშემძლეობის წინაშე. იქ არის ნამეტი პროდუქტები, უმუშევრები კი შიმშილობენ. ამერიკის შეერთებულ შტატებში, მაგალითად, 7 მილიონზე მეტი უმუშევარია. ადამიანები, რომლებიც ეგრეთწოდებულ „თავისუფალ სამყაროში“ ცხოვრობენ საკუთარი შრომით, ხშირად იძულებული არიან იშიმშილონ, უმუშევრის უბადრუკ არსებობას ეწეოდნენ, რომელსაც არა აქვს ფული, რომ ყველაზე საჭირო რამ იყიდოს.

იქ ადამიანს, თუ ფული აქვს, თავისუფლად შეუძლია იყიდოს ყველაფერი, რაც კი სჭირდება. მაგრამ თუ მან დაკარგა სამუშაო, არ შეუძლია თავისუფლად იშოვნოს იგი, რადგან ეს დამოკიდებულია კაპიტალისტთა ნებაზე, რომლებსაც ეკუთვნის ფაბრიკები და ქარხნები. კაპიტალისტური საზოგადოება გულგრილად ეკიდება იმ ადამიანის ბედს, რომელმაც დაკარგა არსებობის საშუალებანი, რადგან კაპიტალისტური სახელმწიფო დამყარებულია კერძო-კაპიტალისტურ საფუძველზე.

სოციალისტურ საზოგადოებაში ცხოვრების სხვა კანონებია. საბჭოთა კონსტიტუცია ყოველი ადამიანისათვის უზრუნველყოფს შრომის უფლებას. ჩვენში არ არის და არც შეიძლება იყოს უმუშევრობა.

მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ ჩვენი კონსტიტუციის სხვა მხარეც — საბჭოთა მოქალაქეების მოვალეობანი საზოგადოების წინაშე. ყოველი საბჭოთა მოქალაქე მოვალეა დაიცვას შრომის დისციპლინა, პატიოსნად მოეკიდოს საზოგადოებრივ მოვალეობას, გაუფრთხილდეს და განამტკიცოს საზოგადოებრივი სოციალისტური საკუთრება როგორც საბჭოთა წყობილების წმიდა და ხელშეუხებელი საფუძველი, როგორც სამშობლოს სიმდიდრისა და ძლიერების წყარო, როგორც ყველა მშრომელის შეძლებული და კულტურული ცხოვრების წყარო.

თუ რომელიმე მოქალაქე არ მუშაობს, საზოგადოება უნდა შეეკითხოს მას, რატომ არ მუშაობს, ვის ხარჯზე ცხოვრობს. იგი ხომ ჰაერით, წყლით არ იკვებება, არამედ პროდუქტებით, რომლებიც შექმნილია საბჭოთა ადამიანების შრომით. მშრომელ ადამიანს უფლება აქვს უთხრას მუქთახორას: „მე ვმუშაობ, მუშაობს ჩემი ძმა, მუშაობს ყოველი შრომისუნარიანი ადამიანი. რატომ არ მუშაობ შენ, არამედ სანსლავ იმას, რაც ჩვენი საზოგადოების შრომით იქმნება? თუ შენ არ მუშაობ, მაგრამ ჭამ, მაშასადამე, ცხოვრობ სხვის ხარჯზე, მაშასადამე, შენ ჰპარავ საზოგადოებას. საკითხი მხოლოდ ის არის, თუ როგორია ამ ქურდობის ფორმა“.

ჩვენს საბჭოთა საზოგადოებაში მოქმედებს სოციალიზმის ძირითადი პრინციპი: „ვინც არ მუშაობს, ის არ ჭამს“. ეს პრინციპი განუხრელად უნდა დავიცვათ. თუ რომელიმე მოქალაქე არ მუშაობს, მაგრამ ჭამს, მკაცრად უნდა ვკითხოთ მას, სად იღებს პროდუქტებს, რომლებსაც ჭამს და რომლებსაც არ ქმნის, და ჩვენი კონსტიტუციის შესაბამისად უნდა მივიღოთ ასეთი მუქთახორის წინააღმდეგ საჭირო ღონისძიებანი.

შეძახილები. სწორია! **(მჭუხარე ტაში).**

კომუნიზმი ჩვენს დროში განყენებული თეორიული ცნება, შორეულ მომავალზე ოცნება როდია. კომუნიზმის ყლორტები, რომლებზეც ლაპარაკობდა ჩვენი დიდი მასწავლებელი ლენინი, სულ უფრო მკვიდრდება ჩვენს ცხოვრებაში.

თუ წინათ მუშათა კლასი, ჩვენი ხალხი ეწეოდა ბრძოლას, იბრძოდა თავისი მშობლიური საბჭოთა ხელისუფლებისათვის, სისხლს ღვრიდა, რომ შეექმნა პირობები სოციალიზმის, კომუნიზმის მშენებლობისათვის, ახლა ეს ბრძოლა ახალ ფაზაში შევიდა. კომუნიზმისათვის ბრძოლა ჩვენს ქვეყანაში ახლა სისხლის დაღვრელად წარმოებს, მაგრამ არანაკლებ შეუპოვარი და გადამწყვეტი ბრძოლაა, ვიდრე მუშათა კლასის წარსული ბრძოლები ძალაუფლების მოპოვებისათვის.

ჩვენმა ხალხმა, ხელში აიღო რა ძალაუფლება, ააშენა სოციალიზმი და ახლა აწარმოებს კომუნიზმის მშენებლობას. იგი აშენებს კომუნიზმს არა ვიღაცასთვის, არამედ თავისთვის, თავისი შვილებისათვის, მომავალი თაობებისათვის, რომლებსაც მარად ემახსოვრებათ და იამაყებენ იმ ადამიანებით, ვინც საფუძველს უყრიდა კომუნიზმს, ვინც იარაღით ხელში იბრძოდა კომუნიზმისათვის, ვინც ძალღონის დაუშურებლად ყველაფერი გააკეთა ამ დიადი მიზნისათვის. **(ხანგრძლივი ტაში).**

კაპიტალისტურ სამყაროსთან შეჯიბრებაში სოციალისტური წყობილება ცხადყოფს თავის უპირატესობებს, გვიჩვენებს, თუ რა გმირულ საქმეებს სჩადიან მუშათა კლასი, გლეხობა, სახალხო ინტელიგენცია, რომლებიც თავიანთი ქვეყნის სრულუფლებიანი ბატონ-პატრონები არიან.

მრეწველობის, მეცნიერების, ტექნიკისა და კულტურის განვითარებაში საბჭოთა ადამიანებმა უკვე გვიჩვენეს თავიანთი განსაკუთრებული შესაძლებლობანი და დაიპყრეს ისეთი მწვერვალები, რომლებითაც აღტაცებული არიან მსოფლიოს პროგრესული ძალები და რომლებიც შიშის ზარს სცემენ რეაქციას. მათ დაამტკიცეს, რომ არ არის ისეთი დაბრკოლება, არ არის ისეთი სიძნელე, რომელთა დაძლევაც არ შეეძლოთ სოციალისტური სამყაროს ადამიანებს.

გაიხსენეთ, ამხანაგებო, რომ არც თუ ისე დიდი ხნის წინათ ამერიკის შეერთებულ შტატებში შეიქმნა პირველი ატომური ბომბი. ამერიკელმა იმპერიალისტებმა დაიწყეს სოციალისტური ქვეყნებისა და უწინარეს ყოვლისა საბჭოთა კავშირის დაშინების ატომური პოლიტიკის განხორციელება. ეს ძნელი დრო იყო ჩვენთვის. მაგრამ რა გააკეთა ჩვენმა პარტიამ, რა გააკეთა ჩვენმა ხალხმა? მათ მოუწოდეს საუკეთესო მეცნიერებს, ფიზიკოს-მექანიკოსებს, ქიმიკოსებსა და მათემატიკოსებს, მეცნიერებისა და ტექნიკის სხვა დარგების სპეციალისტებს, და მათ ხელი მოჰკიდეს მუშაობას. როგორც ლესკოვი ამბობს, ცაცია დაამწყვდიეს და სანამ არ დაჭედა ინგლისის დედოფლის ნაჩუქარი რწყილი, ცაცია გარეთ არ გამოსულა. ასევე ჩვენი მეცნიერები ბეჯითად მუშაობდნენ თავიანთ ლაბორატორიებში. ისინი ფიქრობდნენ, აგარიშობდნენ, ცდებს აწარმოებდნენ და მიზანს მიაღწიეს. გახლიჩეს ატომი და ამით უჩვენეს ამერიკას, მთელ მსოფლიოს, თუ რა შეუძლია საბჭოთა ხალხს, რა სიმაღლეებს მიაღწია მან მეცნიერების განვითარებაში, მეცნიერული ცოდნის პრაქტიკულ გამოყენებაში! **(მჭუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

ამერიკელმა იმპერიალისტებმა, როცა ატომური ბომბი შექმნეს, დაიწყეს ლაპარაკი წყალბადის ბომბის შექმნაზე. ჩვენმა მეცნიერებმა, როგორც იტყვიან, ეს საგანგებოდ დაიხსომეს, იმუშავეს და შექმნეს წყალბადის ბომბი უფრო ადრე, ვიდრე გამოიგონეს იგი ამერიკის შეერთებულ შტატებში. **(მჭუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

ამერიკელმა იმპერიალისტებმა ჩვენს ქვეყანას გარს შემოარტყეს თავიანთი სამხედრო ბაზები და დაიწყეს დამუქრება ამ ბაზებიდან. როგორ მოიქცნენ ჩვენი პარტია, ჩვენი მთავრობა, ჩვენი მეცნიერები და ინჟინრები? ჩვენმა მეცნიერებმა და კონსტრუქტორებმა თავიანთ ლაბორატორიებში, საკონსტრუქტორო ბიუროებში, ქარხნებში საბჭოთა კავშირის გარშემო სამხედრო ბაზების მშენებლობის პასუხად პირველებმა შექმნეს საკონტინენტთაშორისო ბალისტიკური რაკეტა. **(მჭუხარე ტაში).** და ყველა უპირატესობა, რაც ამერიკელ იმპერიალისტებს ჰქონდათ, როცა თავიანთ ბაზებს ქმნიდნენ ჩვენი ქვეყნის გარშემო, მათ დაკარგეს იმ მომენტში, როცა ჩვენი რაკეტა აფრინდა, გაიარა ათასობით კილომეტრი და ზუსტად დაეშვა რაიონში, რომელიც ჩვენმა მეცნიერებმა, ინჟინრებმა და მუშებმა გაიანგარიშეს. **(მჭუხარე ტაში).**

ჩვენმა მეცნიერებმა პირველებმა გაგზავნეს რაკეტა კოსმოსში. საბჭოთა ალამი უკვე დიდი ხანია მთვარეზეა. როცა იქ იქნებით, არ დაგავიწყდეთ, მოძებნეთ ჩვენი ალამი. **(გამოცოცხლება დარბაზში, ტაში).**

ჩვენმა მეცნიერებმა გადაიღეს მთვარის უხილავი მხარის ფოტოსურათი, რითაც ბრწყინვალე ფურცელი ჩაწერეს მეცნიერებისა და ტექნიკის მიღწევათა განვითარებაში, ცხადყვეს ადამიანის გენიის განუსაზღვრელი შესაძლებლობანი. **(მჭუხარე ტაში).**

ჩვენ პირველებმა გავგზავნეთ მძლავრი რაკეტა პლანეტა ვენერისაკენ. როცა თქვენ იქ იქნებით, დაინახავთ, თუ სად დაფრინავს იგი; როგორც ჩანს, რაკეტა კიდევ დიდხანს იფრენს. **(გამოცოცხლება დარბაზში, ტაში).**

ამით მინდა ვთქვა, რომ არ არის ისეთი ციხე-სიმაგრე, რომლის აღება არ შეეძლოს საბჭოთა ხალხს, რომელმაც მოიშორა კაპიტალიზმის უღელი და ჩვენი ლენინური პარტიის ხელმძღვანელობით გაბედულად მიდის წინ თავისი დიადი მიზნისაკენ — კომუნიზმისაკენ. **(ხანგრძლივი ტაში).**

ჩვენ უნდა ვუჩვენოთ მთელ კაცობრიობას, რომ ჩვენი ქვეყნის სოფლის მეურნეობის მშრომელები აღსავსენი არიან სურვილითა და რწმენით — განახორციელონ ისეთივე გმირული საქმეები, მიაღწიონ ისეთსავე შესანიშნავ წარმატებებს, როგორსაც საბჭოთა მუშებმა, ინჟინრებმა და მეცნიერებმა მიაღწიეს. ჩვენი სასოფლო-სამეურნეო წარმოება შეიძლება იყოს და კიდევაც უნდა იყოს უფრო მაღალ დონეზე, ვიდრე ყველაზე განვითარებული კაპიტალისტური სახელმწიფოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოება. ჩვენ შეგვიძლია და კიდევაც უნდა დავეწიოთ და გავუსწროთ უახლოეს ხანში ამერიკის შეერთებულ შტატებს როგორც სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის საერთო წარმოების მხრივ, ისევე ერთ სულ მოსახლეზე სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოების მხრივაც.

ისევე როგორც მუშათა კლასი, სოფლის მეურნეობის მშრომელებიც კომუნიზმისათვის ბრძოლის მოწინავეთა რიგებში არიან და მათს შრომაზე ბევრად არის დამოკიდებული იმ დიადი საქმის გამარჯვების უზრუნველყოფა, რომელზეც საუკუნეთა მანძილზე ოცნებობდა კაცობრიობა. **(ხანგრძლივი ტაში).**

უნდა ვიბრძოლოთ იმისათვის, რომ ცხოვრებაში დამკვიდრდეს, გაიმარჯვოს ყოველივე კომუნისტურმა, ვიბრძოლოთ არანაკლები სიმტკიცით, ვიდრე იბრძოდნენ ადამიანები სამოქალაქო ომის ფრონტებზე, როცა თეთრგვარდიელებს ებრძოდნენ. ჩვენმა პარტიამ მაშინ ფრონტისაკენ მოუწოდა მთელ ხალხს, და მტრებიც დავამარცხეთ. გავანადგურეთ დენიკინი, დავამარცხეთ იუდენიჩი, დავამარცხეთ ახალგაზრდა საბჭოთა სახელმწიფოს ყველა მტერი, და საბჭოთა სახელმწიფოც გრანიტივით განმტკიცდა მსოფლიოში. გადიოდა წლები, და აი ჩვენს ქვეყანას თავს დაესხა ჰიტლერი. პარტიამ მოუწოდა ხალხს ფაშისტური საფრთხის წინააღმდეგ საბრძოლველად, და მთელი ჩვენი ხალხი, როგორც ერთი კაცი, აღდგა სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლისათვის და დაამარცხა ფაშისტები. ბევრი სისხლი დაიღვარა ამ ბრძოლაში, მილიონობით ადამიანმა გასწირა თავი, შესწირა ხალხს ცოცხლე თავის სამშობლოს.

ჩვენი ქვეყნის პირობებში, კომუნიზმისათვის ბრძოლა სისხლის დაღვრელად წარმოებს, მაგრამ, ვიმეორებ, ეს არანაკლებ დიდმნიშვნელოვანი ბრძოლაა. პატივი და დიდება იმ ამხანაგებს, რომლებიც ყოველდღიურ მუშაობაში, თავიანთი შრომით ავლენენ გმირობის მაგალითებს. ყოველდღიურ მუშაობაში თითქოს არ შეიძლება ჰეროიკის გამოჩენა. მაგრამ არა, ეს ასე როდია, — აქაც არის ნამდვილი ჰეროიკა. განა გმირობა არ არის, განა მამაცობა არ არის — მიიღო 800-1.000 ცენტნერი სასილოსე სიმინდი იმ მიწაზე, სადაც ახლა დაბალი მოსავალი მოჰყავთ, მიიღო 800-900 ცენტნერი რძე და 100 ცენტნერი და უფრო მეტი ხორცი ას ჰექტარ მიწაზე! დიახ, ეს ნამდვილი გმირობაა. ეს ნამდვილი ბრძოლაა კომუნიზმის გამარჯვებისათვის.

თქვენ კი შეგიძლიათ წარმოიდგინოთ, როგორ დაჩქარდება ჩვენი წინსვლა, თუ ჩვენი მრეწველობის, ჩვენი მეცნიერებისა და კულტურის შესანიშნავ წარმატებებს შეეუერთებდით სოფლის მეურნეობის ახალ დიდ გამარჯვებებს, თუ ვაწარმოებდით კვების კიდევ უფრო მეტ პროდუქტებს, ამასთან ყველაზე საუკეთესო ხარისხისას, გამოუშვებდით უფრო მეტ ხორცს, კარაქს, რძეს. წარმოგიდგენიათ, რაოდენ უფრო მაღლა აფრიალდებოდა ჩვენი ლენინური დროშა, რომლის წინაშე თავს ხრიან მთელი მსოფლიოს ხალხები. **(მჭუხარე ტაში).**

ჩვენი დროის ყველაზე ნამდვილი ჰეროიკაა ბრძოლა მატერიალური დოვლათის წარმოების გადიდებისათვის, პროდუქციის მეტი რაოდენობისა და უკეთესი ხარისხისათვის. რაც უფრო მეტ სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციას გამოვუშვებთ, რაც უფრო ავამაღლებთ შრომის ნაყოფიერებას, რაც უფრო იაფი და უკეთესი იქნება ჩვენი ნაწარმი, რაც უფრო მეტად უზრუნველყოფთ ადამიანებს ყველაფრით, რაც მათ ესაჭიროებათ, ესე იგი გავუსწრებთ ყველაზე განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებს, მით უფრო ღრმა კვალს დავტოვებთ ყველა ქვეყნის ხალხთა შეგნებაში. ჩვენი მაგალითით ისინი უფრო ნათლად შეიგნებენ, რომ კაპიტალიზმის ნაცვლად მოვიდა, განმტკიცდა და ძლევამოსილად ვითარდება ყველაზე პროგრესული წყობილება, რომელიც ჩვენს ქვეყანაში ჩაისახა და გზას უკაფავს მთელ კაცობრიობას ახალი სამყაროსაკენ — კომუნისტური საზოგადოებისაკენ. **(მჭუხარე ტაში).**

კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სახელით მოვუწოდებ პარტიის ყველა წევრს, ჩვენს კომკავშირელებს, მოვუწოდებ ყველა საბჭოთა ადამიანს მთელი თავიანთი ძალღონე მოახმარონ სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის შესახებ ცენტრალური კომიტეტის იანვრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა განხორციელებას, შვიდწლიანი გეგმის დავალებათა მთლიანად და გადაჭარბებით შესრულებას. ჩვენი სოციალისტური სოფლის მეურნეობა ზოპრული ნაბიჯებით უნდა წავიდეს წინ, ისევე როგორც მიდის ჩვენი მრეწველობა, ისევე როგორც მიდიან ჩვენი მეცნიერება და ტექნიკა. ყველაფერი დამოკიდებულია ჩვენს შრომაზე, სოფლის მეურნეობის თვითეული მუშაკის შრომაზე. თუ ჩვენ ორგანიზებულად და უნარიანად, დიადი პასუხისმგებლობის სრული შეგნებით მოვკიდებთ ხელს საქმეს, მაშინ სულ რაღაც ორ-სამ წელიწადში საოცრებას მოვახდენთ სოფლის მეურნეობის განვითარებაში. და ყველა დაინახავს, რომ მიწა, რომელსაც ახლა ჯეროვნად არ აფასებენ ცუდი მუშაკები, სახელს გაუთქვამს ჩვენს სამშობლოს, სახელს გაუთქვამს იმათ, ვინც ამ მიწას მოახმარს თავის უნარიან შრომას. **(მჭუხარე ტაში).**

არასოდეს არ უნდა დავივიწყოთ უბრალო ჭეშმარიტება — ყოველი საქმე მოითხოვს კარგ, ზუსტ ორგანიზაციას, ძალთა სწორ განაწილებას, განუწყვეტელ კონტროლს მინდობილი საქმის შესრულებისადმი.

დღეს, ამხანაგებო, ჩვენში არც თუ ისე ჩვეულებრივი დღეა — მთელი ჩვენი ქვეყანა აღნიშნავს ამ დღეს, როგორც საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის დღესასწაულს, რომლებიც ფხიზლად იცავენ საბჭოთა ხალხის მშვიდობიან შრომას. ვფიქრობ, ნებას დამრთავთ თქვენი სახელით მივულოცო ეს დიდებული დღესასწაული ჩვენს სახელოვან მეომრებს და ვუსურვო მათ ყოველთვის იყონ იმ ამოცანების სიმაღლეზე, რომლებიც თავის შეიარაღებულ ძალებს დააკისრა ჩვენმა გმირმა ხალხმა. **(მჭუხარე ტაში).**

ამხანაგებო! რამდენიმე თვის შემდეგ გაიმართება საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXII ყრილობა. თვითეული ქარხნის, ფაბრიკის, კოლმეურნეობის, საბჭოთა მეურნეობის, სამეცნიერო ინსტიტუტის კოლექტივი კისრულობს სოციალისტურ ვალდებულებებს პარტიის ყრილობის აღსანიშნავად, ცდილობს შესანიშნავი შრომითი გმირობით შეხვდეს მას.

ჩვენი ქვეყნის კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები ახლა შედიან პასუხსაგებ პერიოდში — ახლოვდება საგაზაფხულო თესვის დრო. კარგად წარმოებული თესვა უხვი მოსავლის მიღების საწინდარია. თუ კარგად არ მოვემზადებით, რასაკვირველია, არ შეიძლება მოველოდეთ კარგ შედეგებს შემოდგომაზე, არ შეიძლება იმედი გვქონდეს რომ უხვ მოსავალს მივიღებთ.

ამ თათბირიდან რომ წახვალთ, თქვენ, ისევე როგორც მებრძოლები ამოწმებენ თავიანთ იარაღს ბრძოლის წინ, უნდა შეამოწმოთ, როგორ არის მომზადებული წარმოების მთელი საშუალებანი — ტრაქტორები, მანქანები, თესლი, როგორ არიან მომზადებული ადამიანები იმისათვის, რომ წარმატებით განახორციელონ თესვა საუკეთესო ვადებში.

ნება მიბოძეთ, ძვირფასო ამხანაგებო, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სახელით, საბჭოთა მთავრობის სახელით ერთხელ კიდევ ვუსურვო სოფლის მეურნეობის მშრომელებს ახალი, კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი წარმატებანი ჩვენი ხალხის, ჩვენი საბჭოთა სამშობლოს საკ